

SLOVENSKI NAROD.

Izaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati: do 9 pett vrt 1 D, od 10—15 pett vrt 1 D 50 p, večji inzerati
 pett vrt 2 D; notice, poslano, izjave, reklame, preklic pett vrt 3 D;
 poroke, zaroke velikost 15 vrt 30 D; ženitne ponudbe beseda 75 p.
 Popust le pri naročilih od 11 objav naprej. — Inzeratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knaflcova
 ulica št. 5, pritličje. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje

Telefon št. 34.

Dopise sprejema le podpisano in zaščiteno frankovano.

Ročopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji navadne dni 75 par, nedelje 1 D
 v inozemstvu navadne dni 1 D, nedelje 1-25 D
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan	D 120—	celoletno	D 216—
polletno	60—	polletno	108—
3 mesečno	30—	3 mesečno	54—
1	10—	1	18—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici.
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Republikanci.

Peskova »Jugoslavija«, ta naš časnikarski enfant terrible, je v soboto delala reklamo za republikansko gibanje na Slovenskem. V nedeljo pa se je lastne reklame že ustrašila ter je zatrobila retrait. Tako ravnavo otroci in pijanci. NSS se je v zadnjem času »Jugoslavije« energično otresla, ter izjavljajo vsi voditelji in voditeljski te stranke, da Peskov dnevnik ni in ni glasilo strankino ter da je edini organ edinole »Nova Pravda«.

Toda otroci počenčajo čisto za roditelje neprijetne resnice in za pijančke velja znani »In vino veritas«. Tako moramo smatrati »Jugoslavije« sobotni članek za resnični izliv srca, nedeljsko pojasnjevanje pa kot lečanje v silni zadregi.

Nad vse značilno za politike okoli »Jugoslavije« je utemeljevanje, kako je nastalo naševsko republikanstvo famoznega dr. Novačana, te ključne kopije hrvaškega štipeca.

»Široke mase mrzijo obstoječi režim in iščejo nekaj novega... te mase nič ne vprašujejo, ali so programi točni in dobri, — to je za široko, politično nešolano maso deveta briga, — masa hoče nove krepke parole!« piše »Jugoslavija«.

Torej le nekaj novega hočeta »Naša Vas« in »Jugoslavija«, nekaj novega, čeprav še tako neumneža in nemogočega! In pa »nove krepke parole!« Vseeno, ima li ta parola življensko moč v sebi in je li pametna in koristna: samo da je parola »krepka in nova«.

»Jugoslavija« nič ne dokazuje, nego kar smelo trdi: »Danes vlada vseobče nezadovoljstvo... Stojimo pred sigurnim dejstvom propadanja naše države.«

Kdor ve, koliko je imel Pesek pred in med vojno, a koliko ima danes, se seveda te gromozanske trditve ne bo ustrašil preveč. Goto-vo je, da so Pesek in njegovi tovariši današnjih »neznosnih« razmer zvrhoma lahko veselili. Tako torej tista nezadovoljnost — hvala svobodni Jugoslaviji! — vendarle ni tako vseobča.

Zanimiva pa je tudi »Jugoslavija« trditve, s čim in s kom so slovenske široke mase baje tako strahovito nezadovoljne, kaj je vzrok, da propada država, da je omražen režim in da je vse tako proketo žalostno. Kdo je torej kriv vsega?

»Jugoslavija« pravi: »Krive vsega so vladajoče stranke! Voditelji radikalnih, demokratičnih, muslimanskih, samostojno kmetijskih in — čujte! čujte! — klerikalnih strank. Naše mase so site in presite obljub liberalizma, klerikalizma in samostojnih kmetov.«

NSS živi v javnem divjem zakonu — ali celo v lesbičnem ljubavnem razmerju? — s SLS, povsod nastopata roka v roki, a tu trdi »Jugoslavija«, da so tudi klerikalne stranke krive koruptnih in neznosnih razmer v državi! Naštela je prav vse jugoslovenske politične stranke, ki so za sedanjim monarhičnim sistem ter jih smatra za odgovorne vseoljnega potopa v Jugoslaviji. Le radičevce, socialne demokrate, komuniste in narodne socialiste smatra torej za rešitelje države, za najbolj sposobne državnike ter hkratu za odkrite pristaše novega režima, nove, krepke parole: republikanstva!

Ne vemo ali se trudi »Jugoslavija« morda zopet za novo koalicio. Mogoče jo nezvesto srce vleče v novo ljubavno razmerje, zakaj »široke mase« zahtevajo pač vedno »nekaj — novega«.

Ne, ne, republikanskega gibanja takihle političnih otročaje ne moremo smatrati za resnega in absolutno nemogoče nam je, pisati o takih modrostih brez ironije.

Republikanstva si v Jugoslaviji ne želi nihče in niti najbolj zabiti žurnalist. Dr. Novačanovo pisarjenje je prazna slama, ki je noče hrustati niti najbolj izstradano osle. »Naša Vas« je smešen izrodek smešne maščevalnosti moža, užaljenega v svoji ambicioznosti, ki je bila žal podprta s premajhnim stvarnim znanjem in s prepričilo, premalo solidno resnobo. Kmetiške »mase« v Pristavi so morda resnično naselje »novi krepki paroli« po vinu korajžnega dr. Velejca; toda »Jugoslavija« — hotoma ali nevedoma — ni povedala, da so tiste »mase« širom Stajarske znani nemškutarji, graščinske tlačansko vzgojene duše, notorično kulturni zaostanci ter v veliki meri tudi čisto taki propadli tipi, kakršne je naslikal dr. Novačan v svoji »Veleji«. Take mase so za vsako parolo, ako je le dobro namočena v vino; za nobeno pa se resno ne brigajo. Včeraj klerikalci, predvčerajšnjim nemškutarji, danes republikanci, jutri morda že NSSarji: skratka prav taki, kakoršen je dr. Novačan, ki je pasiral že menda vse stranke na svetu.

Mi se republikanstva v Sloven- cih ne le ne bojimo, nego ga ne smatramo vrednim, da se izgublja zaničnilo. Boga hvalimo, da imamo tudi osebno velesimpatičnega kralja, ki je po ustavi le reprezentant in izvrševalec narodne volje, a hkratu moč- na vez, ki druži vso državo! Kakor v Angliji je v Jugoslaviji kralj fak- tično isto, kar je v republikah pred- sednik. A naš kralj je hkratu potomec srbskega kmetiškega rodu, torej kri naše krvi ter tumaški osvoboditelj, spoštovan in ljubljen v vseh narod- nih slojih.

Kje bi našli moža, ki bi ga mogel nadomestiti, recimo, na primer, da bi ga ne bilo? — In kako si Novačan predstavljajo v takem slučaju po- litično in državno življenje v Jugo- slaviji? Mar bi v republiki ne bilo nobenih strank, nobenih ministrov, nobenih uradnikov i. dr.? Mar v re- publiki ni koalicijskih strank, ni korup- cije, diktatur, razočaranj, sekatur i. dr.? Ali je Avstrija, na Madžarskem, na Nemškem, Francoskem... v ka- teremkoli pogledu drugače in boljše kakor pri nas le zato, ker sedi na čelu države predsednik, a ne kralj?

Nove krepke parole, ki begajo le zaplankane možgane, državi ne pomorejo. Treba dela, poštenja, iskrenosti, predvsem pa ljubezni do države in spoštovanja žrtv za našo svobodo padlih junakov. Čenčavi frazerji in alkoholizirani hujskači ni- so bili in ne bodo sposobni, usmeriti naše ljudstvo na trezno in zdravo politično pot. Zato dovolj besed o njih!

Odločni demanti o italijanskih lažeh.

— Genova, 11. maja. Večina ita- lijanskih listov je v zadnjih dneh pri- občila kratek demanti, izdan od ti- skovnega urada naše delegacije v Genovi. Demanti veli: »Nekateri li- sti so objavili vesti o neki revoluciji na Hrvaškem. Vse te vesti so ne- osnovane in neresnične. Tiskovni oddelek delegacije SHS prosi ob tei priliki zastopnike italijanskega jav- nega mnenja, naj podobne vesti ob- javljajo z največjo rezervo, ker so očividno tendenciozne.«

V krogih, ki so zainteresirani na sporazumu med obema državama radi rapalske pogodbe, prevladuje mnenje, da so nekateri italijanski li- sti te vesti eksploatirali z namenom oslabilosti do sedaj trdno in pošteno stališče naše delegacije v zadevi ra- palske pogodbe. Naravno, da se jim ta nepoštena eksploatacija, ki meji na podlost in zahrbtnost, ni posre- čila. Obžalovati pa je, da so te ve- sti vporabili tudi poročevalci ostalih inozemskih, serijoznih listov. Neka- teri poročevalci na genovski konfe- renci so o »revoluciji na Hrvaškem« hiteli poročati v Pariz, London in celo v daljni San Francisco. Interesan- ten pa je dalje slučaj, da je tartarsko vest o revoluciji s posebno naslado ponatisnilo gotovo krakovsko in lvovsko časopisje, ki še vedno sanja o madžarsko - poljskem prijatel- stvu. Z zadovoljstvom pa moramo konstatirati, da le ostali poljski tisk popolnoma korektno postonal in ve- sti, vržene oreko Dunaja v svet, po- vsem ignoriral.

In dobil je odvezo ter skesan odšel z olajšano dušo. — — —
 Drugi dan je Janezek pasel krave na gmaglini in tedaj ga je skoro vrglo, ko je zapazil bl daleč, kako je maha črno oblečen gospod s škrici prav tja kraj gozda v smeri k bližnji sosedu Ma- tije.

Skril se je za grm in videl — Kako se je duhovni gospod — fajmošter, nje- gov spovednik, ki je bil velik prijatelj ptic, ptičkov in drugih takih lučnih reči — lotil njegovih »kusov«, jih po- bral iz gnezda in jih lepo odnesel do- mov.

Janezek pa ni šel od tistega dneva nikdar več k spovedi.
 In tako je pretekle sedem let, ko je prišel v vas drug mlajši fajmošter, ki je bil tudi prijatelj raznih lučnih stvari, a manj ptičev kakor drugih ži- vivih živalic človeške podobe. Pa je zve- del tudi za brezbožnega Janezka, ki je postal med tem brhek Janez, ki je imel zdaj vse druge grehe nad seboj, kakor jih je imel Janezek v jerbaščku,

Pritisk iz Moskve.

13. maja.

Ruska intransigentnost počet- kom konference je pretresla duhove v Genovi. Potem se je rusko razpo- loženje pleglo in narastlo je upanje, da se posel z Rusi izvrši v miru, čeprav ne baš tako, kakor so spo- razum ž njimi načrtali na zapadu. Ali te dni so Rusi postali zopet nepo- pustljivi in danes se znova ne ve, ali konča Genova svoje delo kolikor- toliko uspešno ali se razidejo dele- gatje rebus infectis.

Moskva je pritisnila in Čičerin zopet rebelira. Ekstremni elementi v boljševiških vodilnih krogih kaže- jo delegaciji v Genovi in vladi v Moskvi neprijazno lice, godrnjajo in pretijo. Po njihovi sodbi so ruski de- legatje preveč koncilijantni napram Angležem in Francozom. V presoja- nju njihovega dosedanjega delova- nja padajo celo hude besede o izda- jalstvu in ubijanju boljševizma s strani boljševikov samih. Moskovska vlada se je prestrašila te gonje in poslala v Genovo ukaz, da ima na- stopati delegacija skozi in skozi le po njenih navodilih, ki so zelo odlo- na in ne pripuščajo popustitve v no- benih reči. Ruski delegatje pa seveda ne morejo preklicati vsebine pisma z dne 20. aprila na Lloyd Georgea, ali to vsebino lahko obdajo s takimi rezervami, da ne bo mogoče priti do projektiranega dogovora. Vse kaže, da Rusi zasledujejo ta cilj. Toda pu- stiti Rusijo v lakoti in poginu, tega bi ne smeli storiti. Radi bi obdržali neokršeno svojo popularnost in radi bi prinesli izdatno pomoč s seboj iz Genove. Ako slednje ne bo mogoče, se hočejo postaviti pred stradajoče rusko ljudstvo vsaj s komisijo, iz- brano v Genovi, ki ima nalog, da proučava nadalje one klavzule k do- govoru, ki se niso mogle dognati v Genovi. Tako bi hoteli ostati po- pularni in odgovornost za vse zvr- niti na zapadnjake. Naglašali bi tudi, da je njihovo delovanje privedlo ve- lesile do nekega diplomatskega pri- poznanja sovjetske vlade. Čičerin je imel zadnje dni pogostoma pogovo- re z Moskvo, pa tudi iz Berlina je prišel nazet, da naj Rusi nepopust- ljivo vztrajajo na svojem stališču. Joffe je bil v Berlinu in se je tam razgovarjal z emisarji sovjetske vlade pa tudi z nemškimi vodilnimi krog. Nemci imajo svoje prste vmes.

In tako se danes zastopajo v Genovi po ruski delegaciji interesi boljševizma, ki se lovi okoli svoje popularnosti, in pa interesi nemške bodočnosti. Interesi ruskega ljudstva niso zastopani. Vrhovni cilj boljšev- ških diplomatov je ta: obdržati bol- ševiško moč v veljavi, dokler mogo- če, pa če pri tem ruski narod še tako trpi. Srce se smeje Nemcem in ve- sella si manejo roke v Berlinu!

Italija v škripcih.

Senzacionalno poročilo italijanskega lista o popustljivosti naše delegacije v reškem vprašanju, ki ogroža ita- lijansko zunanjo politiko.

Luigi Ambrosini, genovski do- pisnik turinske »Stampe«, glasila bivšega ministrskega predsednika Giolittija in sedanega ministrskega predsednika Facte, poroča o jugoslo- vensko - italijanskih pogajanjih:

»Tudi tu moramo povedati ne- kaj o Jugoslaviji glede naših pose- nih odnošajev. Med Italijo in Jugo- slavijo ni baš dobro razmerje. Za- lostno je dejstvo, da se Italiji ne posreči rešiti jadranskega vpraša- nja z narodom, s katerim jo veže slovesen sporazum. Schanzerjevo iz- jave, da je Italija pripravljena iz- prazniti tretjo cono, t. j. dalmatinski del, so iskrene, toda izpraznitev je odvisna od izvedbe rapalske po- godbe s strani Jugoslavije. Zlasti ju- goslovensko časopisje vodi strašno kampanjo proti pravični sistemati- zaciji zadrške usode. Nihče in An- tonižević kažeta vsak dan najboljše razpoloženje, toda Beograd še ni sklenil ničesar. Glede Adrije ne mo- remo upati na nobeno pomoč s stra- ni Francije. Za sporazum glede Zadr- ra zahtevajo jugoslovenski delegati, da se najprej izprazni tretja cona, česar Schanzer na noben način ne bo dovolil, dokler niso zaključena tozadevna pogajanja. Zdi se, da smatra Beograd v reškem vprašanju za potrebno arbitražo predsednika švicarske konfederacije v smislu ra- palske pogodbe.

Položaj je zelo delikaten in ve- mo, da je ta zadeva največja skrb našega zunanjega ministra. Jadrans- ko vprašanje postaja novaren ele- ment za Italijo. Ta problem leži na naših plečih kot eden najtežjih voj- nih udarcev. Ako bi se poostiril vsled pretiranih zahtev z ene ali druge strani, bi ogrozil veliki del italijske zunanje politike. V ožkem jad- ranskem ogledalu se zrcali absolut- na potreba razširjenja evropskega prijateljskega sporazuma. Imeti so- vraznika na zapadu, pomeni za nas Italijane, imeti sovražnika na vzho- du. Izšli smo iz vojne preveč oslab- leni v gospodarski moči, v finančni moči in v političnih vplivih, da bi si mogli dovoliti gotov luksus.«

Iz tega poročila, ki prihaja iz merodajnih italijanskih vladnih kro- gov, je razvidno, da se nahaja Ita- lija glede reškega vprašanja v škripcih in da je popustljivost z na- ših strani voda na polomljen italijan- ski mlin. To dragoceno priznanje bi moralo brezpogojno vplivati na na- šo delegacijo, ki je očividno priprav- lena na ponuščanje, da se zavzame v polni meri za naše pravice, ki so nekaj več nego osebna simpatija do verolomne Italije. Od vseh naših

Janezek in Janez

on ve za »kuse«...

(Vesela zgodba.)

V neki slovenski vasi je bil župnik, ki je zelo ljubil ptičke, ptice in podo- bne lepe stvari. Ker pa so mu delali vaški otroci konkurenco na tem polju, je proglasil v šoli in izven šole lov na tiče ter iskanje po njihovih gnezdih za velik takozvani naglavljen greh, za ka- terim je stikal tudi dosledno v spoved- nici.

Mali Janezek na vasi pa je zavohal kosje gnezdo kraj gozda v smeri k bli- žnji sosedu Matije. In ga je silno mikalo, da bi šinil vanje. Težko se je premagoval, ko je hodil sleherni dan ogledovat ta cilj svojih želja, — a ni se ga lotil. Kajti bil je — junak, ker je bil bogaboječ in se je bal tudi — greha.

Prišla pa je tudi v onem času spo- ved, in Janezek je korajžno izpraznil pred domačim fajmoštom tisti jerba- šček grehov, ki jih je imel na sebi, — »naglavnega greha« ni bilo med njimi, vsaj po njegovem prepričanju.

»Janezek, le pomisli, morda imaš pa le še kak greh?«

»Nak.«

»Kaj pa tiči?«

»Nak.«

»Le pomisli natanko, če si grešil tukaj kaj z dejanjem ali pa tudi le z mislijo?«

»Gospod fajmošter, — za »kuse« vem!«

»No vidiš?«

»Pa jih nisem, ampak samo mislil sem jih!«

»Vidiš! Dobro, da si povedal, če ne bi ne dobil odveza pred Bogom. Tu- di misel je pregrešna.« — Janezek, — Kje pa so tisti kosi?«

In Janezek je pričel razkladati to- čno, kje da so, — tam blizu sosedu Ma- tije kraj gozda!

In dobil je odvezo ter skesan odšel z olajšano dušo. — — —
 Drugi dan je Janezek pasel krave na gmaglini in tedaj ga je skoro vrglo, ko je zapazil bl daleč, kako je maha črno oblečen gospod s škrici prav tja kraj gozda v smeri k bližnji sosedu Ma- tije.

Skril se je za grm in videl — Kako se je duhovni gospod — fajmošter, nje- gov spovednik, ki je bil velik prijatelj ptic, ptičkov in drugih takih lučnih reči — lotil njegovih »kusov«, jih po- bral iz gnezda in jih lepo odnesel do- mov.

Janezek pa ni šel od tistega dneva nikdar več k spovedi.
 In tako je pretekle sedem let, ko je prišel v vas drug mlajši fajmošter, ki je bil tudi prijatelj raznih lučnih stvari, a manj ptičev kakor drugih ži- vivih živalic človeške podobe. Pa je zve- del tudi za brezbožnega Janezka, ki je postal med tem brhek Janez, ki je imel zdaj vse druge grehe nad seboj, kakor jih je imel Janezek v jerbaščku,

— in teh je bilo zdaj za cel koš. Fant pa že sedem let ni bil pri spovedi!

Ga pokliče k sebi novi fajmošter in ga vpraša, zakaj se mu je cerkev tako zamerila. Pa je povedal Janez svo- je težave ter celo storijo o »kusihi«, ki se mu je še danes zdela silno za malb.

In mu je razložil novi fajmošter, da je bil stari fajmošter velik kajon in da je storil velik greh, ki se ga je moral izpovedati pri samem škofu, da pa zato še vedno živi stari Bog in sveta cer- kev, ker so tudi namestniki božji samo ljudje, ki tudi grešijo in se morajo iz- povedati in kesati svojih grehov. In ga je lepo pregovarjal in pregovoril, da mu je obljubil, da pojde zopet k spo- vedi.

»Ob kuse sem pa le bil, — je me- nil Janez.

Obljubo pa je držal in prišel k ve- likonočnim izpovedi. In je stresal tisti koš grehov pred duhovnega gospoda, ki je pa bil še vedno radoveden, ker fant ni povedal greha, ki ga imajo po

navadi fantje v njegovih letih nad se- boj.

»Le pomisli Janez, ti v tvojih lo- tihi, — kaj pa ženske?«

»Ja, gospod fajmošter, za eno pun- co vem.«

»Vidiš, grdobna grda! Saj sem vedel, — pa si imel z njo kaj opraviti?«

»Ne, gospod!«

»Pa si morda mislil? Tudi misel je greh, Janez, — kje pa je tista pun- ca?«

Nekaj časa molki.

»Gospod fajmošter, stvar je pa tu- kaj taka: za »kuse« sem povedal, ja, za punco pa ne povem.«

In ko je duhovni gospod nekoliko trdo zaprl lino, je še pristavil Janez:

»In da vam ne bo treba hoditi k škofu k spovedi.«

In odšel je Janez iz cerkve brez odveze.

—○—

pravičnih zahtev je ostala le nesreča na rapalska pogodba, ki naj bi vsaj začasno uredila naše razmerje na pram Italiji in ki se mora izvesti do zadnje točke, če tudi bi šlo radi tega narazen takozvano jugoslovensko-italijansko »zaveznitvo«!

Mariborsko pismo.

Maribor, 11. maja. Pričakovali smo navdušenja in veselja ko pride glas, da je razdelitev Slovenije v dve oblasti gotova stvar. Toda veliki zvon Taborjevega manifesta se je razlegel brez odmeva in posebnega zanimanja, kaj šele odusevilnega veselja. Tudi ljudje, ki so se sploh kdaj veselili take osamosvojitve od Ljubljane, so postali med tem topi, malobrižni. Zunaj na deželi je SLS že zdavnaj preskrbela — seveda iz čisto drugih svojih strankarskih nagibov, da se ljudstvo pripravlja na boj proti razdelitvi. To pot je tudi mene posebno zanimalo poizvedeti za pravo mnenje v raznih merodajnih krogih, predvsem onih, ki so propagirali za mariborsko oblast. Tu sem bil s svojimi poizvedbami kmalu gotov. Posebni zagovorniki mariborske oblasti so samo oni, ki ne le narodnih, marveč tudi gospodarskih koristi od take razdelitve pričakujejo. Ker se mi je zdelo, da pri zagovornikih razdelitve ne dobim prave slike, ako ne vidim tudi druge strani medalje, sem se obrnil po svojem mnenju na najbolj objektivni, ob enem pa na najbolj informiran naslov. Res sem našel tu obe strani medalje: veliko solnce, a še več — sence. Razgovor se je razvijal takole:

Predvsem, gospod, je-li ta srečna ali nesrečna razdelitev že popolnoma gotova stvar? — Da, popolnoma, gotova! — In kdaj se praktično izvede? — Na to vprašanje je težje odgovoriti. Odvisno, skoro največ odvisno je od tega vprašanja drugo vprašanje: Kdo bo veliki župan tu in tam? Veliki župan mora odgovarjati ne samo formalnim predpisom, nego kar je važnejše za usodo cele Slovenije, ta mož mora biti res velik mož, velik po uvidenosti in sposobnosti. Ker bomo v Sloveniji težko našli kar dva taka moža, bo morda moral za prehodno dobo zadostovati le eden veliki župan za obe oblasti s sedežem v Ljubljani. Pravim morda, torej ne vzemite tega močnega privatnega mnenja že za pribito. Saj za začetek predpriprav bi to kazalo iz praktičnih ozirov. Pa recimo, da najdemo že začetkom dva taka moža za vsako oblast posebej. Tudi v tem slučaju bo šel novi upravni aparat le sukcesivno naprej, tako da bomo lahko veselili, če bomo stali pri pravi porod obeh oblasti v poldrugem letu.

Kako pa z nastanjenjem mariborske oblasti, ali je že kaj gotovega? — Pravi pravzaprav še nič, Vlada, kakor slišim, se ogreva izmed vseh načrtov za ono veliko poslopje nasproti glavnemu kolodvoru, kjer je bilo svojčas nastanjen obkrajno glavarstvo. Ali tam bi bilo treba najprej vreči na cesto 20 do 25 strank in potem dobi oblast staro nezdravo kalupo, kar je bilo največ povod za svoječasno izselitev okrajnega glavarstva. Kaj mislite, ali bo oblast prinesla ljudstvu, splošnosti posebnih koristi? — To se razume. Podrobno izdelani načrt je v tem oziroma naravnost idealen. V gospodarskih in sploh upravnih zadevah popolna neodvisnost od Beograda, avtonomija, kakor si jo idealni avtonomisti žele. Vsa dosedanja dolgotrajna in z žrtvami združena inštančna pot Maribor—Ljubljana—Beograd in nazaj postane nepotrebnost, ker jo prihrani že srežki načelnik, katerega oblast bo skoro ista kot je danes pokrajinskega namestnika. Veliki župan je le končno veljavna inštanca. In pomislite, upravnost sidišče v Celju, v centru obeh oblasti. Skratka, iz gospodarskega in upravnega stališča je razdelitev v dve oblasti neprecenljiva vrednost.

No, to bi bila solnčna stran. Kaj pa je s senčno? Kakor veste, se nekateri tudi v demokratski stranki resno boje, da bo z upravnimi delitvijo enotnost Slovenije razbita in da bo pri tem trpel posebno Maribor. — Glede Maribora je perspektiva takšna: Pamenen volilni red bo Mariboru prihranil slovensko večino. Treba torej splošno in tajno volilne pravice tudi za ženske. Vsak drugi samo na inteligenco in gotove politično strankarske privilegije umerjeni volilni red lahko Mariboru v narodnem oziru res škoduje. Toda ne celoti mariborske oblasti. Uvažujte kompaktno slovensko dele v območju oblasti in videli bode, da se v tem jugoslovenskem morju nemška manjšina vstopi ozir. tvori nematne otočice. Toda bojim se, da bo razdeljenost Slovenije rodila osir. pomnožila drugo zlo: partikularizem. Idejni načrt ga je hotel odpraviti, hotel je zbrati zgodovinske meje, praksa pa lahko rodi prav nasprotno, lahko pobudi antagonizem med Kranjci in Stajerci. Takšno razpoloženje je opažati že danes med uradnim. Naši nočejo na Kranjsko, Kranjci ne na Stajersko. Zoper to grozečo zlo bo treba najti uspešno sredstvo, uspešen lek — enotno narodnopolitično ter kulturno vzgojno delo.

Zbirajte znamke za Jugoslovensko Matico!

Politične vesti.

— Novi volilni zakon in strankarski interesi. Na zadnji seji radikalnega kluba se je razpravljalo tudi o novem volilnem zakonu. Klub je sklenil, da imajo radikalni ministri v tem oziru proste roke, da pa morajo pri tem zastopati interese stranke.

— Občinske volitve v Vojvodini. Kralj je sankcioniral zakon o občinskih volitvah v Vojvodini. Volitve se bodo vršile najbrž po treh mesecih.

— Nov demokratski list. V Dubrovniku je prišel izhajati »Jugosloven« kot glasilo dubrovniških demokratov.

— Na obnem zboru dalmatinskih demokratov, ki se je vršil 2. t. m. v Splitu, je bil izvoljen v pokrajinski odbor za častnega predsednika znani narodni duhovnik Juraj Biankini, za predsednika pa dr. P. Grisogono.

— Srbski list o italijanski politiki napram naši državi. Radikalna »Zastava« piše, da smo z vsemi sosedi zaključili račune, le z Italijo ne. Mar zato, ker je bila naša zaveznica v vojni? Ali zato, ker je Italija članica velike antante? Italija se jezi, ker ni mogla pogoltniti še več Slovenije, več Dalmacije in cele Hrvaške. Ni mogla, ker bi za gledala na obzorju srbsko šajkačo, katere se boji. Od takrat stiska pest. Italija tudi sedaj ne miruje. Rapalska pogodba je še vedno na papirju. Na genovski konferenci je izrabila prilžnost, da se pogaja z nami in blati našo državo. Dosegla je vsaj to, da pogodba z našo državo ni izvedena do konca. Genovska konferenca je pred koncem, toda Italija nam ni šla na čisto vodo. Lahko je obravnati z odprtim sovražnikom, toda težko je to s skrivnim neprijateljem. Tako postopa z nami Italija na genovski konferenci. Dovolila je ruskim boljševikom, da nas naslikajo v črni barvi. Z boljševiške strani je to pesek v oči, toda s strani Italije je to pritisk, da se lažje pogaja. Italija deluje torej zahrbtno. To je dobrodošlo boljševikom, ki se trudijo, da dokažejo, da ni samo pri njih zlo. Niso samo v Rusiji ljudje zlo, ampak tudi Srbi jedo Bolgare, Hrvatine in »Črnogorce«. Sovjetska Rusija, kjer je poln nenred, se zavzema za avtonomijo Hrvatov, Bolgarov in »Črnogorcev«. Razumemo, zakaj je Italija izbrala Čičerina, da zabada trn v zdravo nogo. Italiji ni všeč, da se pri nas povezuje razmere, če tudi počasi, mirno razvijajo. Toda kako je mogel Hrvatski blok zaplaviti v italijanske vode? Ali ne vidi požrešnosti Italije? Ali si ne more zamisliti, kaj bi bilo s Hrvati, da niso Srbi zasedli jadranske obale? Z Italijo bomo hitro obračunali. Mi smo zavezniki, ki spoštujemo pogodbo in izvršujemo svoje obveznosti. Tega pričakujemo tudi od Italije. Ako ne bo hotela zlepa, ako bo zavračala in čakala, da bo konec naše potrpežljivosti, bomo znali visoko dvigniti srbsko šajkačo!

— Dr. Beneš o genovski konferenci. »Pravo Lido« priobčuje razgovor svojega posebnega poročevalca v Genovi z ministrskim predsednikom dr. Benešem, ki je izjavil med drugim: Od vsega začetka nisem bil velik optimist. Genovska konferenca ne bo to, kar smo mislili ter ne bo bistveno spremenila politično — gospodarskega položaja v Evropi. Najvažnejši gospodarski problem Evrope je danes Nemčija. Kar se tiče Rusije, je konferenca pokazala, da se Evropa in Rusija medsebojno še ne poznata zadosti. Na konferenci so bili čisto notranje politični interesi merodajni v vprašanjih, kjer bi morali odločevati samo dejanski interesi. Dr. Beneš je zanikal trditve, da ne bo imela konferenca nobenih pozitivnih uspehov z motivacijo, da pomenijo sestanki s politiki, državniki in strokovnjaki drugih držav — kadar in kjerkoli — in neposredni razgovori o medsebojnih odnosih brezdomno uspeh. Konferenca od sedaj ni bila brez uspehov, toda ti uspehi so v primeru s pričakovanimi skromni. O mali antanti v Genovi je izjavil, da je dokazala na popoln način svojo notranjo konsolidacijo, ker je nastopila v vseh vprašanjih kot enoten blok. Pokazalo se je, da temelji mala antanta na dejanski interesni solidarnosti vseh udeležencev držav. Kot posredujoči faktor je dokazala svojo koristnost za politično konstelacijo Evrope. Češkoslovaška republika ni šla v Genovo s pretiranimi nadami. Vedeli smo, da se v Genovi ne bodo godili čudeži. Naši interesi ne nasprotujejo nikjer gospodarski obnovi Evrope. O odnosih z rusko delegacijo je izjavil dr. Beneš: Imel sem dva dolga razgovora s Čičerinom, s katerim sem razpravljaj obširno o vsestranskem češkoslovaško — ruskem razmerju. Čičerin me je prvič nagovoril v češkem jeziku. Čičerin je izrecno priznal, da je politika češkoslovaške vlade in predsednika republike v ruskih vprašanjih objektivna.

— L' Association de la Presse etrangere a Prague. 8. t. m. se je vršil v Pragi ustanovni občni zbor Društva inozemskih novinarjev v Pragi. Občnega zbora so se udeležili francoski, angleški, ruski, poljski, italijanski in nemški novinarji. Člani društva morajo biti le inozemski dopisniki, sotrudniki inozemskih listov in brzojavnih agencij. Izvoljen je bil začasni odbor, ki bo vršil svoje funkcije do odobritve statuta po češkoslovaški vladi. Za predsednika je bil izvoljen francoski novinar Pichon, za tajnika pa ruski novinar M. Slonim.

— Sovjetski Hljestakov. Lunačarski. »Nar. Listy« poročajo, da je komisar prosvete na Ruskem A. Lunačarski brezmejno domišljav, bolno samoljubljen in bahški možakar. Plemič je in njegova ljubezen do socializma in

komunizma mu je le modno geslo. To geslo pa mu je prineslo ogromno korist in nezasluzeno čast. Za 4 leta je vodja ruske prosvete. Učitelj iz Tvera poroča, da je bil Lunačarski že teden dni v Tveru, kjer je prirejal javna predavanja. Na nekem takem predavanju je dejal, da po prevratu 1. 1917. ni bilo med ruskimi komunisti akoraj nič inteligence. »Takihi inteligentov, kakoršen sem jaz, je bilo komaj 4—5,« je dejal dobesedno. »Vse ostalo je bilo — smot. K temu smetišču so se pridružile vse možne druge smeti, in tako se ni čuditi, da so delali kar so hoteli.« In Lunačarski je na shodu učiteljskem prosil: »Naj nam ruska inteligenca odpusti vsa barabstva!« — Na drugem predavanju je dejal, da pojde v Genovo ter da naprosi vse evropske narode, naj mu darujejo za ruske šole svinčnikov, peres, papirja i. dr. Teža tepca pa ruska vlada vendarle ni poslala v Genovo, kar je zelo obžalovati. Videli bi vsaj poveljnika ruske boljševiške »kulture«.

— Ameriško stališče napram genovski konferenci. »Secolo« poroča iz Genove, da se more vključ vsem vestem o spremembi odnosov med Zedinjenimi državami in genovsko konferenco konstatirati nespremenljivo stališče Zedinjenih držav in njihovega poslanika Childa. Sicer je imel Child v Genovi mnogo razgovorov z italijanskimi delegati, z Lloyd Georgeom, Barrerejem Rathenauom in z drugimi delegati, vendar ti razgovori niso več nego navaden informativni kontakt in uljudnost. Childova mislija ni v nobeni zvezi z mednarodnimi finančnimi sestanki. V Parizu so posebne komisije za gospodarske zadeve ter par zasebnih ameriških velebankirjev, ki lahko sodelujejo pri evropskih podjetjih in inicijativah. Glede petrolejskega vprašanja protežira Amerika tako v Rusiji kakor drugod svoje državljane, ki so lastniki, toda Zedinjene države ne bodo nikdar priznale nobenega narodnega ali mednarodnega načrta, ki zanika načelo, da morajo biti vrata odprta za vse in da imajo vsi enake pravice.

— Kdaj se snide vrhovni svet? »Matine« poroča, da se belgijski ministrski predsednik Theunis strinja s Poljskim glede sestanka vrhovnega sveta, ki ne sme biti pred 31. majem, t. j. dokler Nemčija ne odgovori službeno reparacijski komisiji. Vrhovni svet se sestane najbrže sredi junija.

— Praktični odnosi med Anglijo in Rusijo. Angleška vlada potrjuje vest, da je ruska sovjetska vlada sklenila z neko angleško družbo pogodbo za obnovo Moskve.

— Vse se oborožuje. Braziljanska vlada je sklenila, da pomnoži vojno mornarico z novimi vojnimi ladnjami.

— Zanimiv poljski glas. »Kurjer« Poljski piše: Četudi se taktika Poljske momentano ne strinja s Francijo, ker nam naš položaj napram Rusiji ne dovoljuje intranzigentnega stališča, to še na noben način ne pomeni oslavitve francoskega prijateljstva.

— Angleži šteditjo. Angleži so lani imenovali takozvano ekonomsko komisijo, sestojelo iz petih članov izven parlamenta in ta je dobila vso potrebno polno moč. Po predsedniku Geddesu je znana pod imenom Geddes-komisija. Po trudoplnem delu je ta komisija v teku petih mesecev predložila podrobno izdelan načrt za prireditve ogromne svote 163 milijonov funtov (to je 8 milijard francoskih frankov ali 53 milijard dinarjev). Ta rezultat je dosegla v ljutom boju, najprej zoper upravo, potem pa zoper parlament. Nazadnje je bilo treba apelirati na javno mnenje, to se pravi na konzumenta, in ker v Angliji vsakdo plačuje davke, so se vsi odzvali temu klicu. Člani Geddes-komisije so pokazali, da vsakokrat, kadar se v državnem proračunu prišteje 50 milijonov funtov, pade dohodninski davek za 1 šilling. Temu argumentu je sledilo vse javno mnenje in vkljub brezupnemu uporju zadežih administracij je bilo mogoče prihranke udeležiti. To je res imeniten rezultat, za nas pa bi moral biti primer in lekcija metode!

— Francija ne plača letos Ameriki niti obresti. »Chicago Tribune« je dobila iz francoskega finančnega ministrstva informacijo, da francoska vlada odgovori na znano ameriško noto glede konsolidacije dolgove šele po genovski konferenci. Ako se ruski vojni dolg napram Franciji zniža ali ukine, želi francoska vlada, da se ustanovi princip, kateri se mora potem aplicirati v vsakršnem sporazumu z Ameriko glede francoskega vojnega dolga. Ako bodo zavezniški Francijo obvezali, da dovolijo Nemčiji nov moratorij preko bnega za plačila iz leta 1922, se bo zahteval slični moratorij tudi s strani Amerike. Na vsak način pa Francija letos ne more plačati obresti. Redni proračun izkazuje velik primanjkljaj in do septembra se mora razpisati notranje posojilo, da se ta primanjkljaj pokrije. Francoska vlada naprosi Ameriko, da se glavni del dolga odloži za kolikor časa mogoče, pa tudi obresti za kako leto.

— Mi na Rusko, a Rusi v Nemčijo. »Narod. Listy« poročajo: Vse svet ve o lakoti na Ruskem. In ves svet zbira za rešitev žrtve boljševiških eksperimentov. A za koga zbirajo sovjetski komisarji, ki žive sredi one ga groznega stradanja? »Rude Pravde« nam je izdalo, da sta »osrednji odbore vsesrskosve kovinarskih delavcev in »akupcijske kovinarjev v oblasti donski« priredila zbirko v prosep — stavkuječih kovinarskih delavcev v južni Nemčiji! — Na tako lumparijo more olovce samo pljunuti. In s takimi propalci se v Genovi še resno pogaja? Mi za Ruse, a Rusi za Nemce. Zares, blaznica.

Na koncu pogajanj.

Danes nam zopet naznanjajo iz Genove, da smo na koncu pogajanj med Italijo in Jugoslavijo. Kolikokrat smo že slišali tako vest tekom enega meseca! Italijanski listi sadijo po večini optimistično, mened, da se bo mogoče sporazumeti z lahkoto sedaj, ko so tehniški premotri razna vprašanja, katere so se obdelala v prvi fazi razgovorov samo splošno. Finančni, gospodarski in pravni izvedenci delujejo že dalje časa v Santi Margheriti in v Genovi. Navzoč je tudi angleški izvedenec Gregory, kar naj bi menda pospešilo zadovoljiv potek tega dela.

Za Zader ni bilo težko, Torej bi morale italijanske čete takoj zapustiti Dalmacijo. Ali kaj je z Reko? Vedno stara pesem. Samo Italija in Jugoslavija se ne moreta dogovoriti glede reškega vprašanja. Reka nima svojega zastopstva v Genovi. Bellasich in Jekel se ne smatrat za prava reška zastopnika. Reška vlada je pregnana in njeni legitimni zastopniki ne morejo k pogajanjem. Klub temu se naznanja, da so pogajanja dozorela in da imamo pričakovati ugoden konec. Čas bi bil, da se ta pogajanja enkrat že zaključijo. Navedeni smo jih vsi in nimamo več volje trpeti še dalje, da bi nas Italija za nos vodila o končnem reševanju jadranskega vprašanja, katero hoče imeti izvedeno čisto samo tako, kakor njej vele vajo njeni interesi in se prav nič ne ozira na Jugoslavijo. Pa tudi za Reko ne išče one bodočnosti, kateri ima sicer vedno na jeziku.

Kaj pravzaprav hoče doseči Italija z Reko? Italija hoče imeti »neodvisno

reško državo« popolnoma v svojih rokah in črpati iz reškega prometa zase velike dohodke. Jugoslavlani, ki naj bi Baroš prepustili Reki, imajo skrbeti za velik uvoz in izvoz preko reškega pristanišča, dati temu pristanišču svežega življenja in živahnega trgovanja z zaledjem. Jugoslavlani naj plačujejo draga pristaniška pristojbine, dohodki bi tekli v blagajno reke države, iz te pa bi pridno zajemala Italija. Vse, kar je došle izplačala Reki, naj bi jej povrnila jugoslovenska pridnost in podjetnost. Jugosloven bi bil za Italijo pomorski hlapce, ki bi garali in delali, da bi se širila italijanski slava po Kvarneru in daleč v zaledje...

Naj se pogajanja že končajo enkrat! Konec budi italijanski komediji! Država, ki hoče živeti na morju, potrebuje svoja lastna pristanišča. Z Reko, kakor si jo predstavlja Italija, ne bo nič za nas!

IZ SEJE MINISTRskega SVETA.

— Beograd, 13. maja. (Izv.) Na smotni, od 5. popoldne do pol 9. zvečer trajajoči seji ministrskega sveta so bila predložena obširna poročila dr. Ninčiča o poteku ofcijelnih razgovorov naše delegacije z Italijo radi izvršitve rapalske pogodbe. Minister dr. Ninčič je zaprosil za nova navodila. Naša vlada je na daljši debati brzojavno odposlala podrobnejša navodila. Kakor je izvedel Vaš dopisnik, je nastal v jugoslovensko-italijanskih razgovorih znaten preokret. Tekom prihodnjih dni pride do definitivne odločitve.

Konferenca v Genovi.

NASLONITEV MALE ANTANTE NA FRANCIJO. — ZAKLJUČITEV KONFERENCE PRIHODNIJ Teden. — PESIMISTIČNA PRESJOJA POLOŽAJA. — VTISI RUSKEGA ODGOVORA V PARIZU IN LONDONU.

— Beograd, 13. maja. (Izv.) Na večerajšnji seji je ministrski svet razpravljaj tudi o položaju na genovski konferenci in o stališču naše države napram ruskemu odgovoru. Naša vlada je jugoslovenski delegaciji odposlala kratka navodila v tej smeri, da se mora delegacija na genovski konferenci nasloniti na Francijo.

— Genova, 13. maja. (Izv.) Tekom večerajšnjega dneva je Lloyd George razmotrival nadaljnji program konference. Lloyd George želi, da pridejo še v razpravo tale vprašanja: 1.) Izvolitev posebne komisije za proučevanje ruskega problema. 2.) Izvolitev in razdelitev članstva v strokovnjaški komisiji med posamezne države. 3.) Priprave za novo konferenco po končani razpravi o ruskem problemu in 4.) Treuga dei (splošni mir).

— Genova, 13. maja. (Izv.) Za danes ob 11. dopoldne je sklicana seja politične podkomisije, da razpravlja o ruskem odgovoru.

— Genova, 13. maja. (Izv.) Nevtiralci so za nadaljevanje razprav o ruskem problemu. Države male antante, posebno Rumunska, se upirajo ter žele preložitev konference. Rumunska in Poljska grozite z ozirom na okolnost, če pride vprašnje madžarskih manjšin, vprašanje Vilne in vzhodne Galicije v politični podkomisiji v razpravo, z odhodom s konference. Zastopniki male antante so glede teh vprašanj sklenili nastopiti enotno. V slučaju, da bo razprava o teh vprašanjih samo formalnega značaja, delegacije male antante in Poljske ne zapuste konference. Če bi pa ta vprašanja politična komisija pričela razpravljati in merito, tedaj so delegacije male antante odločene takoj zapustiti Genovo.

— Genova, 12. maja. (Izv.) Tekom današnjega dneva so bile dolgotrajne diskusije in debate zaveznikov glede stališča napram ruskemu odgovoru. Lloyd George in Schanzer sta dolgo konferirala. Po mnenju Lloyd Georgea je smatral ruski odgovor za tak, da lahko zavezniki nadaljujejo pogajanja z Rusi na temelju gotovih točk tega odgovora. Tudi Barthou je konferiral nad eno uro z Lloyd Georgeom. Debata pa je imela zelo pesimističen ton. Barthou je priznal, da za Francijo ruski odgovor ni zadovoljiv. Situacija se je v splošnem poostila.

— Genova, 12. maja. (Izv.) Barthou je izjavil novinarjem, da pričakuje novih navodil iz Pariza. Upajo, da Barthou se nadalje ostane v Genovi, toda ne bo se udeleževal razprav o ruskem problemu.

— Pariz, 12. maja. (Izv.) Francoska vlada je poslala Barthouju nova navodila k ruskemu odgovoru. Barthou je naročeno, da ne sodeluje pri razpravah z Rusi; ostati pa mora še dalje v Genovi. Po navodilih francoske vlade se ima Barthou udeleževati razprav politične komisije le tedaj, ko pride na dnevi red vprašanja Vilne, madžarskih manjšin in vzhodne Galicije.

— Pariz, 12. maja. (Izv.) Danes ponoči izdana ofcijozna nota francoske vlade ugotavlja, da je dosežen sporazum med Lloyd Georgeom, Barthoujem in Schanzerjem v tej smeri, da intranzigenta boljševikov očeljuje nadaljevanje debate, da pa se v podkomisiji najbrže že danes sklene ruski delegaciji odposlati energično protestno noto, ki naj v ostri obliki kritizira ruski odgovor. Lloyd George naj sestavi to noto. Najbrže bo poslal Lloyd George, da

povabi rusko delegacijo k razpravam o »narodnem garancijskem paktu« ter doseže od Rusov obvezo, da med časom, ko se razpravljajo in urejajo finančna vprašanja, Rusija ne sme prekoračiti svojih meja. Ta zahteva posebno odzvarja interesom Poljske in Rumunske, ki tudi prevzemata enako obveznost.

— Genova, 12. maja. (Izv.) Italijanski tisk presoja z veliko rezervno sedanja, po ruskem odgovoru povzročeno situacijo. »Corriere della Sera« s posebnim poudarkom omenja, da je odpor proti ruskemu odgovoru ojačen s stremiljenjem male antante, da se konferenca preloži. Za preložitev, celoma odgoditev konference se že ustvarja velika večina v zvezi s Francijo, Rusijo, Belgijo in vsemi državami male antante. Na drugi strani želi milanski list, da se vzpostavi zopet enotna fronta velike antante, ki naj bi obstojala v tem, da se vse države velike antante skupno z Anglijo obvežejo, da ne sklenejo z Rusijo nobene separatne pogodbe, s katero je bodočnost Evrope v nevarnosti in bi se nekdanji premaganci opogumili nastopiti še z večjo odločnostjo.

— London, 12. maja. (Izv.) Ruski odgovor v večini londonskega tiska ni napravljal posebno ugoden vtisk. Večina listov pa je za nadaljevanje razprav o ruskem problemu.

— Pariz, 12. maja. (Izv.) Francoski tisk se o ruskem odgovoru izraža rezervirano. Naglašajo samo, da so v krogih male antante uverjeni, da je vsaka nadaljna razprava z Rusijo nepotrebnost, da je boljša, da s konference odgodi. Italijani in Angleži stališča male antante ne odobravajo.

— Genova, 12. maja. (Izv.) Lloyd George francoske delegacije k ruskemu odgovoru je sledeče: Ker Francija ni podpisala spomenice z dne 2. maja, ima francoska delegacija popolnoma svobodno roko in se najbrže tudi ona, kakor Belgija, ne bo spuščala v nadaljno razpravo. Barthou najbrže na prihodnji seji politične podkomisije stavi predlog, da se konferenca na nedolgočas odgodi. Francoska delegacija bo tudi predlagala, da se konferenca tekem prihodnjega tedna zaključi s še eno plenarnim sejo.

— Genova, 12. maja. (Izv.) Lloyd George je večer del časa konferiral z dr. Ninčičem. Jaspariem in Brañinom. Sprva je bila seja politične komisije določena za večer popoldne, a je bila preložena na zahtevo male antante, ker nene delegacije še niso bile točno proučile ruskoga odgovora.

— Genova, 13. maja. (Izv.) Delegacije Poljske, Rumunske in Češkoslovaške zahtevajo posebne garancije, da so te države za slučaj odgoditve, oz. zaključitve konference obvarovane vsalnih sovražnih napadov od katerekoli strani.

AVSTRIJA, MADŽARSKA IN MALA ANTANTA.

— Pariz, 12. maja. (Izv.) »Tempo« genovski dopisnik javlja: Priznati moramo, da je konferenca omogočila zaključek mnogoterih koristnih pogodb in da je važna etana na potu konsolidacije Srednje Evrope. Medsebojni odnosi nasledstvenih držav so se tekem konference razvili v smeri končnega pomirjenja in gospodarske obnove Srednje Evrope. Čeprav Avstrija ne pripada formalno mali antanti, lahko trdimo, da bo Avstrija v bodoče sodelovala z malo antanto. Dasi se na konfe-

renci ne razpravljajo problem avstrijskih reparacij, so se vendar začeli v prijateljskem duhu pogajanja o tem med malo antanto. Poljski in Avstrijo. Te države ugodno razpravljajo reparacijsko vprašanje in ukinitje zastavne pravice.

Madžarska pa je po brezuspešnem poskusu spraviti na konferenco v razpravo gotova politična vprašanja.

Prvi sijajni koncert Glasbene Matice v Beogradu.

TRIUMF SLOVENSKE PESMI. — OČARUJOČ VTIS SLOVENSKEGA NARODNIH PESMI. — GLEDALCI ČE DO ZADNJEGA KOTIČKA PRONAPOLJENO. — NAVDUŠENE OVACIJE PEVCEM IN PEVKAM.

— Beograd, 13. maja. (Izvirno.) Ves večeršnji dan je beogradsko prebivalstvo navdušeno pozdravljalo »Matičarje«, kjer koli so se pojavili. Slovenski uradniki raznih ministrstev so skupinami bili za cicerone ter jim razkazovali vse zanimivosti mesta in okolice. Beogradsko občinstvo pa je bilo zvečer naravnost očarano nad krasoto narodnih noš. Pred začetkom Narodnim pozoriščem, pred takozvano »Manežo« se je zbrala mnogobrojna množica občinstva iz vseh slojev, ki si je na vsak način hotela priboriti še kak koticček v gledališču, čeprav so bile vstopnice že pred dnevi, kakor je bilo javljeno, popolnoma razprodane.

Snočni koncert Glasbene Matice je najsijajnejše dokazal ono, kar je izrekel na eni strani upravnik beogradske opere Stevo Binički pri sprejemu slovenskih pevcev in pevk na kolodvoru, da bo pevski zbor Glasbene Matice našel v Beogradu toplja srca in bratsko ljubav, in kar je na drugi strani izrekel predsed. »Glasbene Matice« dr. Vladimir Ravnihar, da je slovensko pleme del jugoslovenskega in s svojo pesmijo zaslužen del naroda.

Čeprav so bili »Matičarji« vsled vožnje nekoliko utrujeni, vendar so pokazali zvečer na koncertu vso svojo živahnost in čilost. Vožnja od Siska dalje je bila silno utrudljiva. Južna železnica je dala Matici na razpolago tri Pullmannove voze, pod čim jih je državna železnica natrpal v dva, obenem še skrajno umazana vozova. V teh dveh vozovih je bil nad 130 oseb broječ pevski zbor natrpan tako, kakor slaniki v sodu. Splošno so Beogradčani izražali veliko ogorčenje nad malomarnostjo zagrebške direkcije oziroma nad načelstvom v Sisku. Toda »Matičarji« so pozabljali vse muke in težave vožnje, čim bližje so prihajali naši jugoslovenski prestolici. Tudi prekrasno spomladansko sonce, ki se je razlivalo nad sremsko ravnino, jim je vdihnilo veselje in živahnost.

Pred začetkom koncerta je bilo zelo živahno na ulici pred gledališčem. Številne množice najodličnejšega občinstva, zastopniki kulturnih in pevskih društev, književniki, glasbeniki, profesorji, akademiki, politiki in najuglednejši predstavniki Beograda so prihajali, da čujejo lepo slovensko pesem, a vsak pa je bil posebno radoveden, kako bodo pevc »Glasbene Matice« peli narodne pesmi iz Stare Srbije in Makedonije. Za vsakega je bilo to posebno vprašanje, kajti mnogo važnosti so polagali vsi na izgovorjavo in akcent. To nalogo so »Matičarji« najčistneje rešili. Staro častitljivo poslovanje ni še nikdar videlo toliko in tako elitnega občinstva. V ložah so bili skoro polnoštevni člani vlade, tako minister prosvete Svetozar Pribičević, minister pravde dr. Laza Marković, minister za izenačenje zakonov Marko Trifković, minister poljedeljstva Ivan Pucelj, dalje predsednik narodne skupščine dr. Ivan Ribar, načelnik beogradske občine Dobra Mitrović, dalje generaliteta in oficirski kor. V ložah je bilo opaziti tudi zastopnike tujih držav, med drugim poslanička Českoslovaške republike g. Kalina z vsem poslaniškim obsevom. Umovno, da so bili beogradski Slovenci navzoči v polnem številu.

Veličasten je bil prizor. Ro se je dvignilo zagrinjalo in se je veliki zbor pevcev in pevk »Glasbene Matice« grandiozno poklonil zadivljenemu občinstvu. Pestré slovenske narodne noše lepih pevk so vse občinstvo očarale. Zaslužnemu, že nad 30 let pevski zbor vodčemu koncertnemu mojstru g. Mateju Hubadu je občinstvo priredilo takoliskre in viharne ovacije. Viharno so doneli vzkliki: »Živeli Slovenci«. A kmalu je nastala grobna tišina, čim je g. Hubad dvignil taktirko. Veličastno je zadonela državna himna »Bože pravde«.

Ze prve točke koncertnega programa. Lajovičeve skladbe »Bolest je kovač«, »Pomladni spev« in »Kronarji« so osvojile vsa srca občinstva.

nja, spoznala, da je za izboljšanje njenega položaja edina pot vzpostaviti dobri stiki z malo antanto. Ministrski predsednik grof Bethlen in zunanji minister grof Banffy sta se polagoma približala državnikom te državne skupine in izjavila, da bo Madžarska lojalno izvedla doletila trianonske pogodbe.

Beograd že kmalu ni slišal umetniško dovršene izvajanja. Glasbenoumetniška interpretacija skladb je vzbudila splošno občudovanje celokupnega občinstva, posebno na navzočih glasbenikov, umetnikov in književnikov. Beograd je že imel prilliko v novejšem času poslušati koncerte raznih uglednih pevskih društev, med drugimi pred nekaj dnevi prasko »Smetanov«, toda pevski zbor »Glasbene Matice« je s koncertom zatrujal nad vsemi. Mnogo pev. točk je moral zbor po viharne in entuzijastičnem ploskanju dvakrat, celo trikrat ponoviti. Dalje je pevski zbor odpel skladbe slovenskih umetnikov, tako dr. Schwaba, Försterja, dr. Kreka in Adamiča. Posebno Adamičeva »Iz Bosanskega perivoja« je občinstvo tako presenetila, da je sledilo viharne ploskanje in je moral zbor pesem še enkrat ponoviti.

Po kratkem odmoru je pevski zbor presenetil Beograd z narodnimi pesmami iz stare Srbije in Makedonije. Mokranjevc »Rukovet srbskih narodnih pjesama«, se je moral ponavljati. Zboru so poklonila nato razna beogradska pevska društva, tako pevsko društvo »Stanković« tri krasne in velike vence. Nenavaden utis pa so napravile na navzoče slovenske narodne pesmi »Prišla je miška«, »Gor čez izaro« in druge. »Pesem o kralju Matiažu« pa je povzročila viharne ovacije pevskemu zboru. Oduševljeni vzklili »Živeli bratje Slovenci! Zdravo« niso prenehali. Kakor smo že zgoraj omenili, pa se Beograd ni mogel načuditi precizni tehnični interpretaciji srbskih narodnih pesmi. Akcent je bil tako dovršen, da dosedaj skoraj nobeno srbsko pevsko društvo ni tako globoko znalo pojmovati srbske pesmi. Ko je bila odpeva prva srbska pesem, je akademsko društvo »Obilica« podarilo Matici krasen venec. Med vsemi glasbeniki je bila soglasna sodba, da je naša Glasbena Matica prvi jugoslovenski kulturni zavod in da stoji na višku umetnosti.

Koncert »Glasbene Matice« je bil za Beograd v resnici nekaj izrednega, bil pa je tudi za Glasbena Matico največji trijumf. Mnogo občudovanja pa so povzročile, kakor omenjeno, tudi narodne noše. Naravnost pa so beogradsko občinstvo očarale lepe pevke, ko so po končanem koncertu v pozdrav z odrza začele mahati z belimi robci. Pozdravljanja in odzdravljanja ni bilo ne konca ne kraja.

Kakor je bilo v programu določeno so pevc in pevke »Glasbene Matice« takoj odšli k počitku. Beograd pa ne more pozabiti legea vitska. Ne more se nadeviti strogi disciplini zbora in občuduje red in mir, ki ga vzdržuje »Glasbena Matica«. Za nedeljski koncert in za podoknico, ki lo priredi zbor ob 19. kralju pred začasnim konakom, pa vlada še večje zanimanje. Naval na blagajno je že danes velikanski. Pred konakom zapoje »Matica« več pesmi in vsak pričakuje z veliko napetostjo kako mogočno bo zadonela naša pesem »Morje adriansko«.

Tekom današnjega dneva si »Matičarji« v raznih skupinah ogledajo mesto. Točno ob 14.30 pa se ves pevski zbor v koncertnih oblekah sestane na Savskem pristanišču ter odide s parnikom v Zemun, kjer priredi danes ob 20. drugi koncert v hotelu »Central«.

GLASBENA MATICA SE KLANJA KRALJU PETRU OSVOBODITELJU.

— Beograd, 13. maja. (Izv.) Danes ob 6. jutraj se je posebna deputacija »Glasbene Matice« odpeljala na Oplenac, kjer položijo na grob kralju Petru I. Osvoboditelju krasen venec, spleten iz samih lepih planinskih rož, natrganih na slovenskih planinah. Venec je bil včeraj razstavljen v oknu hotela Pariz na Terazijah. Izročjen je v varstvo dvornemu maršalatu.

Gospodarstvo.

Naša valutna politika v luči zunanjega posojila.

V predčerašnji naši številki smo javili, da je zunanje državno posojilo v načelu sprejeto ter objavili njegove pogoje v glavnih črtah, v kolikor so nam bili sporočeni. Med temi pogoji se nahajajo določila, da dobi naša država takoj po podpisu 10 milijonov dolarjev v gotovini in 15 milijonov dolarjev za investicije. Ostala vsota se izda v obrokih po dispozicijah vlade. Kakor poročajo nekateri listi, se bode od prvih 10 milijonov dolarjev, prejetih v gotovini, porabilo 6 milijonov na domačih borzah za izboljšanje valute dinarja. Ta novinarska vest nam daje zopet povod, da se pečamo z zanimivim vprašanjem vpliva zunanjega posojila na našo valuto. S tem vprašanjem smo se pečali v naši številki z dne 11. t. m., kjer smo med drugim naglašali, naj si nikar ne domišljujemo, da bo to posojilo samo na sebi v stanu našo valuto kar na mah dvigniti čez ono mero, ki odgovarja današnjemu stanju našega gospodarstva, da mora naša država in njena uprava šele dokazati svojo sposobnost za produktivno uporabo denega ji posojila. Naglašali smo tudi, da v nasprotnem slučaju — to je, ako bi naša država upravljalna lahkomišleno in slabo gospodarila s posojilom — utege njegove posledice za državo postali istakata katastrofalne, kakor posojilo, dano za pravičnivo. V članku z dne 10. aprila t. l. »Skoki naše valute« smo pa med drugim poudarjali, da se valuta kakor države ne da stalno zboljšati z umetnimi sredstvi. In posebno ne s tem, da se meče na trg tuje devize in valute, kar da koristi v prvi vrsti le valutnim špekulantom, ki devize in valute ceno pokupijo ter potem zadržujejo, da jih kasneje prodajo s težkim dobičkom.

V istem članku smo nadalje naglašali, da tudi zunanje posojilo ne more imeti trajnega učinka v smeri zboljšanja valute, ako se paralelno ne izravnava trgovinska, oziroma plačilna bilanca ter ako se ne spravi v ravnotežje državni proračun. Pri teh načelih ostanemo do pilce in nepremično ter smatramo za potrebno, da jih danes ponovno naglasimo z ozirom na gornjo vest, da se bo od 10 milijonov dolarjev, prejetih na račun, porabilo 6 milijonov na domačih borzah za zboljšanje valute dinarja in to iz razlogov, obširneje izvalanih v gornjavedenih dveh naših člankih. Kaj pomenja hoteti izboljšati našo valuto z uporabo 6 milijonov dolarjev (približno 380 do 390 milijonov dinarjev po današnjem kurzu)? To ne pomenja nič drugega, nego večji to vsoto v žrelo špekulacij na škodo države, če bi država sama prodajala dolarske devize po nižjem nego po tržnem kurzu. Stalnega efekta, bi se pa s tem v smislu gorenjih izjavljanih ne doseglo. Po našem mnenju in trdnem prepričanju bi se moralo uporabljati omenjeno vsoto ne na domačih, nego na tujih borzah. Tam bi se moralo kupovati naše domače devize in naše novčanice. S tem bi se zmanjšalo, oziroma onemogočilo umeten pritisk izozemstva na našo valuto ter preprečilo, da bi se še nadalje vzdrževalo eklatantno nesoglasje med kurzum naše valute v izozemstvu in med kupovno močjo našega denarja pri nas doma. Tako je postopala Rusija pod finančnim ministrom grofom Wittejem, ker je napovedal Bismark boj proti rublju. S tem je tudi popolnoma uspešna, da rubelj ni postal igrača v rokah nemških velekapitalistov, pač pa, da se je njegov kurz vzdrževal al pari. Pa ne samo to je dosegel grof Witte s tako politiko, ampak spravil je s stabilizacijo kurza rublja take množice zlata v državno banko, da je pred vojno imela ruska državna banka največji zlati zaklad med vsemi Narodnimi bankami, namreč okoli 1300 milijonov rubljev. Le tedaj, ako bo postopala naša država s primernim delom zunanjega posojila na ta način, doseže gotovo, da se naša valuta zboljša in dvigne do one stopinje, ki odgovarja resnični vrednosti našega denarja. Le na ta način bo omogočila našemu denarnemu trgu in našim uvoznikom, da si nabavijo tuje devize in valute po znižanih cenah. Metanje tujih deviz in valut na domači trg pa omogoča le domačim in, kar je najhuje, tujim špekulantom in interesantom, da kupujejo na našem trgu tuje devize in valute po nižjih cenah. Namesto, da bi se torej množila zaloga tujih deviz in valut na našem trgu, bode vse to romalo iz države, neda bi druge prihajale v njo.

Seveda s tem tehničnim sredstvom ni še storjeno vse v ozdravljenju in povzdigo naše valute s pomočjo, ki nam jo prinaša zunanje posojilo. Posojilo je pred vsem treba racionalno uporabljati za povzdigo našega narodnega gospodarstva, s čemer si zboljšamo trgovinsko bilanco, ki je pasivna že za okoli 2000 milijonov dinarjev! Treba nam nujno potrebna ter popraviti in izgraditi pred vsem racionalno urediti naše prometne razmere. Najprej je treba nabaviti trdna prometna sredstva in naprave, ki so nam nujno potrebne ter popraviti in izgraditi one železniške proge, ki se dajo popraviti in izgraditi v najkrajšem času in ki zamorejo vsaj provizorno zboljšati naš promet. Med tem nam omenimo železniško progo Slovenije z bakarsko lukco, ureditev bakarske luke in od dr. Smoljaka predlagano zgradnjo reške železnice, katere bi se dala v kratkem času in s primerno malimi stroški zgraditi. Provizorno, t. j. dokler se ne izvede velika mednarodna proga Jadranske železnice, bi vezala ta proga notranjost naše države s splitsko lukco. Istotako bi se moralo z vsemi sredstvi pomagati razvoju našega parobrodarstva. Tudi je treba s pomočjo zunanjega posojila doseči ravnotežje našega državnega proračuna, kar je za izozemstvo odločilno merilo naše gospodarke in finančne moči na tudi podlega kredita, ki ga imamo pričakovati od izozemstva. Naš proračun trpi v prvi vrsti na tem, da vsebuje mnoge in znatne po-

stavke, ki spadajo pravzaprav med izredne izdatke. Za njihovo pokritje bi morala služiti posojila, tako da bi državni proračun obteževal le obresti in amortizacije takih posojil. S posojilom, ki ga dobimo, nam je omogočeno, da očistimo redni proračun vseh postavk, ki so izrednega značaja in katerih odločitev mora pasti razumno na breme bodočih rodov. Ako se to stori, in v to svrhu naj nam deloma služi zunanje posojilo, bode naše državni proračun ne-le prišel v ravnotežje, ampak postal celo aktiven. Ravno ko to pišemo, nam je prišlo pred oči poročilo o seji finančnega odbora, v kateri je staval predsednik istega, dr. Veljković, jako umestne predloge v gornjem smislu. Dr. Veljković je predlagal, naj bi se iz proračuna izločili lanski dolgov naše države ter naj bi redni proračun obsegal le redne dohodke in redne izdatke. Kritje za te lanske dolgove naj bi se našlo v sklenjenih posojilih. Ni namreč opravilno, »zvaliti vsa bremena, nastala iz vojne, na sedanjo generacijo. Nadalje naj se izločijo iz rednega proračuna izdatki za razne investicije ter tudi križelo iz zunanjega posojila. To pravilno stališče dr. Veljkovića je finančni odbor v načelu sprejel. Končno je dr. Veljković izjavil, da bo zunanje posojilo vrl blagostanja, ako se plodonosno uporabi in začetek ozdravljenja naših financ, ako se more biti tudi grob naših financ, ako se ne porabi racionalno. Ta izjava se popolnoma vlema s tem, kar smo trdili v naših prejšnjih gornj omenjenih člankih ter nam služi v zadoščenje, da je bila izrečena na merodajnem mestu in od merodajne osebe.

— Gremilj trgovcev Ljubljana-okolica v Ljubljani. Podpisani gremilj trgovcev naznanja da se bo vršil III. redni letni občni zbor dne 18. t. m. ob pol devetih dopoldne v veliki dvorani »Mestna doma« s sledočim dnevnim redom: 1. pozdrav načelnikov; 2. Čitanje zapisnika zadnjega rednega občnega zbora; 3. računski sklep za leto 1921.; 4. proračun za leto 1922.; 5. prememba pravil; 6. volitve; 7. raznoterosti. Prosimo, da pošljete k temu zborovanju svojega poročevalca.

— Pozor trgovci! — Kraljeva poroka se bliža. Za ta izreden slučaj je tvornica »Icarus« izdelala umetniško izdelan relief kralja in kraljice. Opis reliefja je razviden v današnjem oglasu. Ker potniki ne morejo obiskati v tem kratkem času vseh p. n. trgovcev Jugoslavije, je tvornica »Icarus« izposlala na vse trg. zbornice vzorce na oglede. Razposlila se najmanj 1 gros (12 ducatov) poštnine prosto in to samo po pošttem povzetju. Ako bi prejeto blago in cena ne ugajala in se v treh dneh po prejemu trditi vrne, se že plačana vsota in eventualni stroški povrnejo. S tem je dana možnost vsakemu trgovcu, da lahko brez vsakega rizika naroči po 1 gros, ne da je videl vzorce. Pri ev. naročilu 5 grosov je 5% pri 10 in več grosov pa 10% popusta. Z ozirom na kratak čas do poroke se lahko naroči tudi telegrafski na »Icarus«, Ljubljana 7. Glej današnji inserter.

— Industrija v Sloveniji. V zalogi »Jugoslovenskega Lloydja« v Zagrebu je izšla te dni knjiga o industriji v Sloveniji, ki jo je izdal znani Jozo Lakatoš. Knjiga stane 15 Din. ter se dobiva v vseh knjizarnah.

— Zadnji živinski semenj v Mariboru je bil po številu prignane živine dobro obiskan: 7 bikov, 153 volov, 445 krav, 10 telet, 4 konji, 1 koza, skupaj 620 glav. Kuptjaja je bila zelo slaba, deloma ker so zopet izostali vnanji kupci, večinoma pa radi pretirano visokih cen. Zahtevali so za debele vole 35—40 celo do 50 K, za poldebele 28—34 K, za plemenake 28—38 K, za bika 26—33 K, za klavne krave 28—32 K, za plemenake krave 20—26 K, za krave klobasarike 15—18 K, za molzne in breje krave 22—37 K, za mlado živino 24—33 K.

— Naknadno vterjavanje povisa ležarine. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani obvešča vse zainteresirane, da je prejela 6. maja 1922 odlok generalne direkcije carine št. 89.078 z dne 24. decembra 1921., s katerim se li sporoča, da je carinski svet na seji dne 22. marca t. l. razpravljal o njeni spomenici v zadevi naknadnega vterjavanja ležarine razlike za dobo od 28. maja do 12. avgusta 1921. pri glavni carinarnici v Ljubljani in odločil, da je to naknadno vterjavanje ležarine popolnoma umestno in utemeljeno v zakonitih predpisih, ker se je povisana taksa ležarine po uredbi o izpremembi člena 22 zakona o splošni carinski tarifi imela pobirati počenši od 26. maja 1921 za vse blago brez razlike, ali se nahajalo v državnih ali nedržavnih carinskih skladiščih. Ta odlok carinskega sveta je odobril g. finančni minister, s čemur je odlok dobil izvršilno moč.

— Hrvaško šumarsko društvo ima danes v Zagrebu svoj občni zbor, kjer naj se končno reši vprašanje o njegovi likvidaciji. Kakor znano, se je ustanovilo pred kratkim »Jugoslov. šumarsko Udruženje« v Zagrebu, ki je koš najstarejšo društvo stopilo na mesto vseh dosedanjih šumarskih društev. Kakor čujemo, le treba premagati še nekatere ugovore in formalnosti. Vendar je gotova stvar, da se združenjem vseh naših društev ustvari močna institucija, ki ima jako lepe naloge in ki bode v našem gospodarstvu šumarske in lesne panoge pripomogla do najlepšega in enotnega razvoja in procvita. Dolžnost vsakega našega lesnega producenta je, pristopiti k tej izvršni urejeni organizaciji.

— Poljski izvoz v Rusijo. »Breslauer Volkswacht« poroča, da se pripravljajo industrijski krogi v poljski Gorenji Sleziji na izvoz železniškega materiala in kemičnih proizvodov v sovjetsko Rusijo.

Kultura.

SPORED NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

DRAMA.

Sobota, 13. maja: »Marija Stuart«, B. Nedelja, 14. maja: »Madame Sans Gene«, Izven. Ponedeljek, 15. maja: »Otok in Struga«, C. Torek, 16. maja: Zaprto.

OPERA.

Sobota, 13. maja: »Tosca«, A. Nedelja, 14. maja: »Lakmé«, Izv. Ponedeljek, 15. maja: Zaprto. Torek, 16. maja: Cavalleria rusticana, A.

— Sentjakovski gledališki oder v Ljubljani. Florijanska ulica 27.1. Danes v soboto 13. maja burka »Napoleonev samovar« na Koroskem večeru v Narodnem domu. — V ponedeljek 15. maja prvovrstna veseligr »Nebesa na zemlji.« — V torek 16. maja krasna ruska drama »Spavaj, moja deklica...«. Začetek vselej ob 8. zvečer. Prodaja vstopnic v sentjakovski knjižnici od 5. — 7. zvečer in eno uro pred predstavo pri blagajni.

— Gostovanje Marije Vere v Ljubljani. Znamenita tragedinja kr. Narodnega pozorišča v Beogradu, Marija Vera, gostuje v četrtek, 18. maja t. l. in v nedeljo, 21. maja v naši drami. Umetnica si je izbrala za gostovanje glavni dve vlogi v žaloigri »Marija Stuart« in bo nastopila v četrtek v vlogi Marije, v nedeljo pa v vlogi Elizabete, Marija Vera, ki je rodom Slovenka, doma iz Kamnika, si je stekla že pred vojno na inozemskih odrih mnogo hvale in priznanja in bo to pot nastopila prvič v Ljubljani. Obe predstavi bosta izven abonementa in pri običajnih cenah.

— Umetnostno-zgodovinsko vodstvo po Ljubljani. Umetnostno-zgodovinsko društvo priredi za člane in po njih vpeljane goste vodstvo po Virantovi hiši na trgu sv. Jakoba, ki je najlepši spomenik poznega rokoka v Ljubljani in po cerkvi sv. Jakoba. S tem se odpirajo serija ogledov umetnostno važnih spomenikov v Ljubljani in izven nje. Vodstva so združena s kratkim nagovorom, ki bo poljsalil pomen in kulturni milje dotičnega spomenika. V Virantovi hiši bo vodil g. Gaber, po cerkvi sv. Jakoba pa msgr. V. Steska, ki bo razložil tudi zgodovinsko topografijo okolice te cerkve. Vodstvo se vrši v torek dne 15. t. m. ob 3. popoldne. Sestanek udeležencev točno ob 3. na Marijinem stebru na trgu sv. Jakoba.

— Odobrena knjiga. Nova zbirka znanege zaslužnega delavca na polju vede o narodnih nošah in pospeševalca narodne umetnosti, prof. Alberta Sida »Narodni okraski na pirih in kožuhih«, je doživela zaslužen priznanje s tem, da je bila odobrena kot učilo za risanje in ženska ročna dela na višjih ljudskih in strokovnih ter na srednjih šolah v območju pokrajinske uprave za Bosno in Hercegovino in je bil njen nakup dotičnim šolskim vrstam priporočen. Odobrenje in priporočilo je bilo objavljeno v sarajevskem »Školskem Glasniku« (naredbeni del). Bržkone je to prva slovenska šolska knjiga, ki je bila odobrena tudi za srbo-hrvatske šole.

Sokolstvo.

— »Ljubljanski Sokol«. Vsi bratje, ki ne telovadijo redno pa imajo svoj kraj ali hočejo letos ob katerikoli sokolski prireditvi nastopiti v kroju, se morajo udeležiti vadbe redovnih vaj, ki se vrši vsak četrtek ob pol sedmih zvečer na bivšem dirkališču pod Tivolijem. Začetek v četrtek, dne 18. maja ob pol sedmih zvečer. Vsak udeleženec dobi posebno potrdilo, brez tega bo vsakdo brez izjeme izključen od sokolskih sprevedov. Da si prihranite neprijetnosti in pripomorete do brezhibnega nastopanja, pridite vsj prizadeti. Zdravo. — Prednjački zbor.

— Seja prehranjevalnega odbora L. Jugoslovenskega vesokolskega odbora se vrši dne 15. t. m. ob 20. uri v zletni pisarni v Narodnem domu. Člani tega odbora se vabijo naj se seje zanesljivo udeležijo.

— Z Ježica. Sokol Ježica pripravila v domačem kraju javno ljudsko knjižnico, ki mu budi pričetek in izhodišče nadaljnjega njegovega sistematičnega kulturnega delovanja na Ježici. Da si pridobi tozadevnih sredstev, priredi v nedeljo dne 14. t. m. popoldne po vsem Posavju »Cvetlični dan«. Sokol se je osebno in pisмено obrnil do znancev, da poklonijo knjige v razpologo, ki so jih prečitali in zavrgli, da pridejo takol zopet že pozabljene in zaprašene do koriste izrabe. Ta sicer ozev kogr znancev se nad vse častno odziva tej prošnji in pošila društvu knjige, vendar so potrebe daleko večje. Zato se Sokol tem potom obrača do širše naše javnosti s prošnjo, da daruje take knjige novoustanavljaloci knjižnici. Vse stroške radevolne prevzame »Sokolski osek Ježica«. — Odbor.

— Sokol Koroska Bela-Javornik. Priprave za slovesno razvite prapora sokolskega društva Koroska Bela-Javornik, dne 28. t. m., uspešno napredujejo. Prapor sam je umetniško delo »Probuje«, v narodnih motivih na beli svili. Simbolična slika predstavlja čilega telovadca z lasnim in trdnim pogledom, polnim zaupanja, jelekne volje, ki le neomajna kot Triglav, ki kaže v ozadju ponosno svoje veličanstvo. Nad obema razprostira ptica — sokol — svoja krila. Prapor bo več dni razstavljen v izložbi dr. Kosila na Javorniku.

— Sokol II. priredi v nedeljo, 14. t. m., jutraj ob 7. tekmo naraščajo in zvečer ob pol 9. naraščajo akademsko na realki. Vstop prost; vabljeni so predvsem stari in svoji naraščajočkov, pa tudi sokolstvu naklonjeno občinstvo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 13. maja 1922.

— Z univerze. Rektor, prof. dr. Gregor Krek, je dne 11. t. m. odpotoval v Prago, kjer se udeležil I. državnega kongresa visokošolskih učiteljev kot delegat univerze. Rektoratske posle vodi za časa njegove odsotnosti prorektor, g. dr. Rikard Zupančič.

— Odhod ministrskega predsednika v Ilidže. Iz Beograda javljajo, da je včeraj ministrski predsednik g. Pašić nekaj časa prisostvoval seji ministrskega sveta, kjer je naznanil svoj odhod na dopust in odmor v Ilidže. Za namestnika je imenovan minister Marko Trifković. Ministri so na to spremili g. Pašića na kolodvor. Z večernim vlakom se je g. Pašić odpeljal v Bosno v Ilidžo, kjer ostane do konca tega meseca.

— Ne damo si kratiti svobode kretanja! Med vojno je turistika v naših gorah iz lahke umiljivosti razlogov docela nemogoča. Po prevratu pa je turistika znova oživela in se pomogočno razvila. Tri leta iz nihče ni oviral in planinci so svobodno lahko posekali naše gore. Letos pa se je naenkrat domislil neki vojaški birokrat, ki nima očitno niti pojma o pomenu turistike, da je turistovski promet po obmejnih naših gorah velika nevarnost za — državo. Zato je komanda IV. odseka obmejne čete v Zagrebu izdala ukaz, ki dovoli poset naših obmejnih gora samo proti posebni legitimaciji, ki jo izdaja ta oblast na pismeno prošnjo, ki se mora vlagati v Zagrebu. S tem je onemogočil našim planincem poset tako Juljskih in Savinskih Alp, kakor Karavank. Proti tej nesmiselnosti in bedasti naredbi nalodilnejshe protestiramo in zahtevamo od vojaške oblasti, da to naredbo, ki ni ničesar drugega, kakor navadna šikana, brez odlaganja razveljavi. Drugi godi pospešujejo vlade z vsemi mogočimi sredstvi razvoju turistike, pri nas pa skušajo okosteneli birokrati pri vojaški oblasti s takšnimi glupimi ukrepi turistiki delati vse mogoče ovire. Tega kratkomočno ne trpimo! Da bi nam kak vojaški narednik, ki se mu niti ne sanja, kaj je turistika, dejal milostna dovoljenja, če smemo na Triglav, Golico ali Grintovec, je insinucija, ki jo odklanjamo z vso odločnostjo in ogorčenjem. To naj uvažuje tudi vojaška oblast. Svobode kretanja kot turisti si ne damo kratiti in ne omejevali. Pozivamo narodne poslance, da pouče vojno ministrstvo o tem, kaj je turistika in kakšni so njeni cilji, da ne bo zrl strahov in pošasti tam, kjer jih ni!

— Peskova piščalka te dni prav žalostno piska in pole. Menda je sedaj vendarle prišla ura, da se naše častniške razmere temeljito očistijo. Kakor znano, se je v Peskovih banki in palači sami začela revolucija in se ga je tudi ondi posadilo na primerjati mali stolček. Razlogov k tej finančno-personalni operaciji ne maramo opisovati, ker so brez splošnega pomena. Žurnalistično sansculotstvo Peskovega odgovornega uredništva pa, izvemo si klerikalne njegove pajske, obsodili skoro vsi slovenski listi, kar je veselo znamenje v teh žalostnih Peskovih aforah. Tako se vendarle maščuje pravična usoda nad tem političnim parvenu-jem, ki je povzročil tudi v ljubljanskem občinskem življenju znani intermezzo najžalostnejšega spomina. Škoda je za izgubljeni čas in škoda za ves trud pri odporu zoper ta vojni in povoljni fenomen, kakor lahko imenujemo g. Peska brez povodurjanja njegovih drugih specialnih lastnosti. Če se tudi te dni še zaganja in zadržuje v razne občesplošne naše moze, pri vsočemu mu to veseli brez ugovora. Saj piska ta vse morale polni potencial ob Ljubljani — menda za odhod in za slovo — na zadnjihi ljubljani svoje turbozne piščalko. In nihče ne bode zajokal za tem za našo definitivno padlim ne že pokopanim političnim lunakom.

— Okrajna učiteljska konferenca za Ljubljano bo v soboto, dne 17. junija dopoldne v dvorani »Mesnega doma« točno ob 8. ugodne. Dnevni red: I. Otvoritev konference. II. Volitev dveh zapisnikov in dveh overovalcev. III. Nadzornikovo poročilo. IV. O ovirah povolnosti učnih in vzgojnih uspehov v šoli. Poroča g. učitelj Fran Skuli. V. Preustroj sloviškega pouka na osnovni in meščanski šolah. Poroča g. učitelj učiteljica Marija Palme. VI. Poročilo knjižničnega odbora o stanju in računu okraj. uč. knjižnice. Eventualne nagrade o nakupu novih knjig je najkasneje do 1. junija št. I. naznaniti načelniki knjižničnega odbora g. uč. strok. učitelj Ivan Kella. VII. Volitev štirih članov in njih namestnikov v stalni konferenčni odbor za prihodnje upravnico leto. VIII. Volitev štirih članov in njih namestnikov v knjižnični odbor za prihodnje upravnico leto. IX. Samostojni predlogi, ki jih je najkasneje do 1. junija naznaniti stalnemu odboru. Da bo okrajna učiteljska konferenca plodovita, se naroča učitelstvu, da se vestno pripravi na to konferenco. Poročilo o ovirah povolnosti učnih in vzgojnih uspehov v šoli se določa za splošno poročilo. In kareramo morajo prispevati vse ljubljanske osnovne in meščanske šole. Na vseh šolah naj se skliče lokalne konference, pri katerih naj se učitelstvo posvetuje o tel. temi. Sestavijo naj se smerice, ki naj se posličejo mesecnemu šolskemu svetu najkasne-

je do 20. mainika t. l. Vse učiteljske osebe osnovnih in meščanskih šol, ki še nimajo v Ljubljani stalnega učnega mesta, naj izdelajo ta referat v celoti. Vodstva in ravnateljstva naj predložijo te referate najkasneje do 15. junija mestnemu šolskemu svetu.

— Ljubljansko gasilno društvo tvori sedaj, tako nam pišejo, plačani in prostovoljni gasilci, med katerimi pa ni prave harmonije. G. župan je naročil sedaj, kakor čujemo, pis. uradniku Koleši, da dožene, kdo je ob ustanovitvi svoječasnega prostovoljnega društva nabavil gasilno orodje in upravo. Menimo, da je to delo samo mlatenje prazne slame, ker se je ta material v 50 letih že docela izrabil in je tudi povsem irelevantno, kdo ga je takrat nabavil. Društvo, odnosno občina, naj gleda na to, da bo v službu takega plačarja opravila in orodja dovelj in to trpežnega, da ne bo puščalo in škripalo, kakor tista jetična »parna brizgalna«. Zato je pa treba k akciji pritegniti gasilce-strokovnjake, ne pa — lajkov. Da je pa občina dolžna prispevati za nabavo opravke, se pa samo po sebi razume.

— Imenovanje. Fran Poljanec, višji računski svetnik pravosodne uprave v Ljubljani je imenovan za šefa oddelka finančnega ministrstva v Beogradu.

— Cesta na bleški kolodvor. Z Blede nam pišejo: Dovoljna cesta na kolodvor se nahaja v takem stanju, da je prava sramota. Ako dežuje, je na njej blata do kolena, ako pa je suša, je tak prah, da ne vidiš od hotela »Triglava« do kolodvora. Zakaj se ta cesta ne posipa z gramozom? Saj vendar morajo trgovci z lesom, ki dovažajo les po tej cesti na kolodvor, za vzdrževanje ceste prispevati od vsakega vagona 180 kron na dan, to je dnevno 1800 kron, ker se spravi vsak dan na kolodvor okrog 10 vagonov. Pozivamo merodajne čimtelje, naj poskrbe, da ne bo ta cesta v sramoto Bledu, kakor je bila doslej.

— Deželni muzej v Ljubljani je podaril gospod Henrik pl. Schollmayer-Lichtenberg, posestnik grada Uševk pri Rakeku, lepo sivo čarjlo, ustreljevo 21. aprila t. l. Gospod B. Bunc, trgovec v Ljubljani na severnega slapnika in navadnega tetrava.

— Stavba prve mestne uradniške stanovanjske hiše, zije gradbo je sklenil še prejšnji občinski svet pod županom dr. Iv. Tavčarjem, je v Prulah do delana in se znotraj in zunaj že snazi. Poslopje je dvonadstropno in ima tudi podstrešna stanovanja. Ker je poslopje dobro razsušeno, se bodo uradniške družine lahko naselile v stanovanja že letos meseca avgusta.

— Rodoljubnemu slovenskemu občinstvu! Dne 7. maja 1918 je bil v Judenburgu ustreljen desetihi Hafner, ki je prvi med našimi vojaki začel revolucionarni pokret proti avstrijskemu gospodstvu, ki je imel nato za posledico razkroj in razpad avstrijske armade. Jasnega pogleda v bodočnost in vedrega lica je odšel Hafner v smrt, ker se je zavedal, da bo njegova kriv samo posvetila idejo, za katero se je boril, in da bo iz nje vzklikla cvetka narodne svobode. Hafner je zapustil doma ženo in troje mladih otrok. In te njegove sirote se nahajajo sedaj v najskrajnejši bedi, ker mati vkljub največjemu naporu ne more zaslužiti toliko, da bi prehranila deca in jo oblekla. Ali ni naša dolžnost, da pomagamo bednim sirotam tistega, ki je prvi dvignil revolucionarni prapor za našo osvoboditev? Prostorjone prispevke sprejema uredništvo »Slov. Naroda«.

— Socialno čustvo. Pišejo nam: Pri odboru za devize, ki je pridobil »Narodni banki«, je nastavljen drž. vpolkonec kot sluga. Moč opravlja vestno svoj posel, kakor mu je predpisano, in ne dela nobenih razlik ne med delavcem, ne med kmetom in ne med gospodom. A prav zato ga napada »Naprej«, ki je glasilo soc. demokratične stranke. Kako se to strinja z njegovim programom? Socialno čustvo, kje si?

— Kaj je z nedeljskim kamniškim vlakom? Druga leta je nedeljski kamniški vlak za turiste in izletnike vozil že s 1. majem, letos pa hočejo ta vlak uvesti šele 1. junija. Ali dela zopet neprilike zagrebško železniško ravnateljstvo, ki ne kaže prav nobenega smisla za turiste in turistovski promet?

— Prijatelj francoskega jezika, invalid, se obrača do inteligentnih krogov s prošnjo, da bi mu poslale še prebrane francoske časnike ali revije. Naslov: Villem Franco, zdravilišče Oolnik pri Trzinu, Slovenija.

— Govor o sv. pismu se bo vršil v nedeljo ob pol osmih zvečer v evangeljski cerkvi na Gosposvetski cesti.

— Smrtina kosa. Umrli je g. Viktor Čebren, stud. ing. chem. iz Rihemberka v Juljski krajini. Blag mu spomin!

— V Gradcu je umrl dne 6. t. m. dvorni svetnik Fran Kolenc v 84 letih svoje dobe. In bil pokopan dne 9. t. m. na Sent. Peterskem pokopališču. Pokojnik, ki se je rodil v Trsteniku pri St. Rupertu na Dolnem, je bil vse svoje življenje v službi, zaveden narodnjak. Kaj več o pokojniku prihodnj.

— Kdor ima orožje, mora imeti orožni list. Gospod minister za notranje zadeve je s odlokom z dne 22. marca 1922, objavljen v Uradnem listu št. 20, odredil, da je v mesecih in trzih posest pušk in revolverjev vezano na posebno dovoljenje policijskega ravnateljstva, oz. okrajnega glavarstva. Na podlagi tega odloka razglasa policijsko ravnateljstvo, da mora v Ljubljani vsa-

ka civilna oseba, ki nima veljavnega orož. lista, v katerem je označena posest orožja tekom 8 dni vložiti prošnjo za dovoljenje posesti strelnega orožja. Vse osebe pa, katere imajo veljavne orožne liste, v katerih je dovoljena posest in nošenje orožja, morajo 14 dni pred pretekom veljavnosti orožnega lista vložiti posebno prošnjo za posest orožja. To prošnjo se vezane na kolektivno 2 din. ter jim je istim priložiti za dovoljenje kolek 5 dinarjev. Posest in nošenje vojaških pušk je prepovedano in se ne bo nikomur dovolilo. Pogreške proti temu predpisu kaznuje sodišče poleg zaplame orožja in z zaporom do 3 mesecev ali z globo do 4500 dinarjev.

— To bi jim dišalo! Poročajo nam: Tisti nemški, oziroma nemškutarski učitelji, ki so bili po prevratu iz političnih in narodnih ozirov odslovljeni, odnosno upokojeni, so se pred kratkim pri šol. oblastih naše države oglašali z zahtevom, da se jim nakaže in izplačuje pokojnina za njih doslužena leta. Seveda bi jim to dišalo, toda iz te moke ne bo kruha.

— Mednarodna razstava psov, rogovja in strelska tekma. Odborniki »Kluba ljubiteljev piščarjev« in »Slovenskega lovskega društva« imajo v sredo 17. t. m. ob 8. uri zvečer v hotelu »Slov« skupno posvetovanje glede teh prireditve. Vabimo na sestanek poleg odbornikov tudi druga interese. Odbor.

— Strokovne organizacije za »Dom kraljice Marije«. Na vabilo slovenskega dela Narodnega ženskega Saveza so se zbrali 8. t. m. zvečer v magistratni posvetovalnici zastopniki 20 organizacij slovenskih uradnikov, notarjev, inženirjev, poduradnikov, slug t. dr. Vsi so z največjo simpatijo pozdravili ustanovitve Dečija in materinskega doma ter so priznavali njegovo nujno potrebo. Sami zastopniki ene organizacije je imel pomisleke, ali bi ne bilo bolje, da podpiramo že obstoječe zavode. Toda zastopnica Saveza, strokovnjakinja na polju zaščite dece, je zborovalcem pojasnila, da zavoda za dojenčke in njih matere ter za deco v predšolski dobi še nimamo nikjer v Sloveniji. Stanovanje dveh sob v Bohoričevi ulici vkljub brezprimeri poštvalnosti njegove voditeljice ne zasluži tega imena. Naslikala je s tako pestrimi barvami najnujnejšo potrebo ravno takega zavoda, podprla svoje trditve s statističnimi podatki ter žela živo, nedolžno priznanje. Zastopniki vseh navzočih organizacij so obetali pomoč ter pripravljenost, da pridobe svoje tovaršje za akcijo. Podpro jo deloma iz društvenih blagin, pa tudi z rednimi prispevki posameznih članov. Vzeti so takoj seboi nabiralne pole. Vemo, da žive člani vseh teh organizacij v težkih razmerah. A da hočejo vkljub temu pomagati pri delu za zaščito dece, to bodi našemu žensktvu dokaz, da je na pravi poti.

— Polica, kje si? Pišejo nam: Po trotoarju za I. drž. gimnazijo v Tomanovi ulici vozijo neprestano kolesarji, da je človek vedno v nevarnosti, da ga podero na tla. Pozivamo policijo, da napravi red!

— Toča. V četrtki je padala v Laškem in okolici toča, ki je bila debela kakor orehi. Napravila je zlasti na sadju mnogo škode.

— Utopljenec. Iz Litije nam poročajo: Dne 9. t. m. so našli v Savi v Pogoniku pri Litiji neznanega utopljenca. Star je bil okoli 50 let, 170 cm visok, obločen v vojaško zeleno letno bluzo, onake hlače, belo grajco, siva spod. hlače, brez čevljev.

— Velika nesreča v krmeljskem rudniku. Tesarja Anton Košir, Franc Repše in elektrotehničar valence Albert Zndaršič so montirali v rovu krmeljskega rudnika ventilator. Ko je bil ventilator postavljen in z elektriko spojen, je hotel Zndaršič poskusiti s funkcioniranjem aparata. Pri splojiti toka pa so električne iskre vnelo plinasti zrak v rovu in na mah so bili vsi trije nesrečežji v plamenu. Duhaprisotni so se vrgli vsi trije na tla in se povallali po tleh, da so pogasili gorečo obleko. Eden je bil še toliko pri zavesti, da je zlezel proti dvigalu in dal znamenje, da jih je potegniti strojniki na prosto. Težko opočene so vse tri prepeljali danes v ljubljansko bolnico.

— Nesreča na cestni železnici. Danes zjutraj je podrl električni voz na Dolenski cesti 77letno posestnico Marjo Zajc, ko je šla čez cesto. Pri padcu je dobila težke notranje poškodbe. Prepeljali so jo v bolnico.

— Morilec trgovca Rosenberga v Ptuju aretiran. Iz Ptuja poročajo, da so orožniki aretirali 23letnega sobnega slikarja Alojzja Polaka, ki je umoril in upral trgovca Rosenberga v Ptuju. Bil je ravno v družbi nekakega bogatega kmeta in mu dal za vino v namen, da bi ga tudi oropal, ko ga je zadela še pravočasno roka pravice. Polak je bil že 13krat predkaznovan. Izročili so ga sodišču.

— Kdo je lastnik izgubljenega listnice? Lanskaja leta v Juliju je neki gospod javil no časopisih, da je izgubil listnico z 9000 K. Policija je sedaj izsledila naiditelja in se na lastnik oglašal na policijski soba št. 17. Listnica ima v usnje vitajeno obliko zvona.

— Samomer. Na Pragerskem v Prekmurju se je ustrelil v kolodvorski restavraciji upravitelj bolnice v Preloju v Medjimurju, Josip Zgorelec. Vzrok ni znan.

Najnovejša poročila.

ZANELLIN PROTEST PROTI FASISTOM.

— Beograd, 13. maja (Izv.) Predsednik zakonite reške vlade Zanella je v imenu vlade in večine reške konstituantne poslal včeraj ministrskemu predsedniku g. Nikoli Pašiću daljšo protestno brzojavko, v kateri prosi beogradske vlado, da intervenira za izvolitev posebne mednarodne ankete, ki naj ima nalogo objektivno proučiti nevarne razmere na Reki.

Zanella naglašava v brzojavki: Reška zakonita vlada in večina, od naroda zakonito izvoljene konstituante konstatira z največjim ogorčenjem, da oborožene tolpe, tuji nevarni elementi, ohrabljeni po toleranci italijanskih oblasti, ki jih še podpirajo ter jih ne razorože, še vedno vladajo v suverenum mestu Reki. Svečano protestiramo proti nevarnemu stanju, ki zadržuje za-

koniti reški vladi in večini konstituante povratek na Reko, protestiramo proti stanju, ki omejuje svobodo in ogroža javni red in mir mesta.

Prosimo Vašo ekscelenco za intervencijo v imenu pravde in mednarodne prave, da se našemu mestu vrne svoboda, mir in red.

Zakonita reška vlada in večina konstituante protestiramo dalje proti temu, da še vedno divjajo na Reki italijanski oboroženi fašisti, ki nemoteno in organizirano izvajajo še nadalje nad narodom nasilje in teror.

V imenu večine reškega naroda prosimo in zahtevamo, da se temu nevarnemu stanju napravi konec in prosimo za intervencijo Vaše vlade, da se na Reko odpošlje mednarodna anketa komisija da objektivno prouči položaj.

Zdravniške razmere na deželi.

(Iz zdravniških krogov.)

V 93. št. »Slov. Naroda« z dne 23. IV. 1922 je izšel članek, v katerem se opisujejo zdravstvene in zdravniške razmere v obči. Namen današnjega članka je opisati razmere podeželnih zdravnikov, oziroma njih glavnih reprezentantov, okrožnih zdravnikov.

Ti slednji so se po najdaljših in po najdražjih akademskih študijah in po najmanj dvestoletnem prakticanju v kakih bolnicah posvetili zdravstveni službi na deželi. Svojo službo morajo izvrševati v najtežjih okolištinah. Po noči in po dnevi, v mrazu in vročini, v dežju in snegu, dan za dnem, leto za letom, brez nedeljskega počitka, morajo tvegati svoje zdravje in življenje v prid narodnega zdravja in svojih bolnikov.

V razsežnih okoliščinah se morajo voziti na najslabših vozovih po 20, 30 in še več kilometrov, morajo ure in ure dolgo ležati navkreber v gore in hribe, predno dospo do bolnika. Za časa epidemij morajo obiskovati nalezljive bolnike, ne glede na nevarnost lastne okužbe, ker včasih niti navadne vode ne dobijo za osnaženje in razkuženje svojih rok po bolniški predskavi. V najprimitivnejših razmerah, brez vsake asistencije, sami nase navzani, morajo izvrševati iste porodniške operacije, kakor jih izvršuje najznamenitiji profesor porodništva v mestih s pomožjo številne asistencije in vseh modernih pripomočkov. In ko končajo svoje trudenopolno in mučno delo, jim pomoli hvaležni bolnik največkrat ubožni list, češ plačilo pa dobi pri zdravstvenem zastopu, saj si itak za to plačal. In kako kraljevski je ta plačal! Za celih 5 (beri pet) dinarjev dnevno (v tem znesku so tudi že vštete draginske in vse druge doklade) morajo garati in izvrševati svojo nevarno službo; in če so oženjeni, dobi jo povrh še za ženo petinsedemdeset par dnevno, kar niti ne zadostuje za eno žemljo. Plača je vedno ista, če služijo 10 ali 50 let. Na štajerskem so okrožni zdravniki še slabše plačani kakor na Kranjskem. Če prosil vstrel svoje naporne službe izmučeni okrožni zdravniki za dopust, ga dobi z največjo težavo k večjemu samo za štirinajst dni in še to pod pogojem, da si mora za ta čas sam preskrbeti namestnika. Če se primeri, da okrožni zdravnik zbolí, ni sme bolezen tudi dalje trajati kakor štirinajst dni. Kajti sicer gorje mu! Pred 2. leti na smrt zboleli okrožni zdravnik dr. S. N. je imel to nesrečo, da je njegova bolezen trajala dalj kakor štirinajst dni. Takoj tretji teden dobi od pristojne oblasti v Ljubljani dopis, v katerem se ga energično pozivlja, naj dobi za nadaljnjo dobo svoje bolezni namestnika, katerega pa mora iz lastnega žepa honorirati, ker tako velevaljo službeni predpisi. To je na smrt bolnega moža tako razburilo in užalostilo, da se mu je še preje utrgala nit življenja. Sicer mora vsak navaden delodajalec skrbeti za svojega obolelega delojemalca najmanj šest tednov, samo za okrožne zdravnike velja v tem oziru izjema. In kako sijajno pokojnino dobi okrožni zdravnik, naj razsvetljuje sledeči slučaj. Nekaj okrožni zdravnik je moral radi svoje kronične srčne bolezni predčasno v pokoli; navadno itak okrožni zdravniki nikdar ne uživajo svoje pokojnine, ker preje umro. Njegova pokojnina znaša mesečno še ne celih 10 (deset) dinarjev brez vsakih drugih draginskih doklad. Če bi ne bil dotičnik zmogel za lažjo zdravniško službo, ki se omejuje na ordiniranje doma, bi mu na preostalo nič drugega, kakor kuniti si lajno, da si na ta način pribori svoj vsakdanji kruh, ali pa vrv. Tako rožnato imajo poslano okrožni zdravniki. Ko je še živeli pokojni zdravstveni šef dr. Oražen, so je še ne, kaj storilo v prid njihovem gnetnomu stanju. A odkar je on zatisnil svoje blage oči, se je popolnoma pozabilo na merodajnih mestih, da živi v Sloveniji kategorija drž. uslužbencev, ki se zo-vejo okrožni zdravniki.

Toda vsaka sila do vremena! Od samega človekoljubia in požrtvovalnosti tudi okrožni zdravniki na morejo živeti in če se ne bo kmalu v bližnji bodočnosti potrebno vklenilo, da se zvišajo razmeram primerno službeni prejemki okrožnih zdravnikov, vsaj v takej meri kakor v ostali kraljevini, bodo slednji primorani, da resignirajo solidarno na svoja mesta, kakor so to storili njih avstrijski tovariši. In da prepušča nadaljno skrb za narodno zdravje onim, ki nimajo srea za njih težnje in bedo. In ču, ko se to zradi, ni več daleč! Zatorej »Caveant consules!«

Glasbeni vestnik.

— Promenadni koncert muziko Dravske div. oblasti pod osebnim vodstvom kapelnika dr. Jos. Cerina v »Zvezdic« v nedeljo 14. t. m. ob 11. uri. Spored: 1.) Mozart, ouvertura k operi »Don Juan«. 2.) Smetana, fantazija iz opere »Poljub«. 3.) Cibulka, »Sreč in cvetice«, pesem 4.) David, »Jugoslovenske posmi«. 5.) Jakš, »Pri naših mornarjih«, valček.

— Pri slavnostnem koncertu ob priliki poroke Nj. Vel. kraljice s princeso Marijo, pri katerem se izvaja R. Zamr-zlova velika simfonija »Vstajenje Jugoslavije«, bodo peli solistske partije gđ. Zikova, ga. Thierryjeva, g. Dvota in g. Romanovski. Že ta kvartet nam obeta izredni umetniški užitek.

— Koroški večer! Spored na tem večeru, ki se vrši 13. maja ob pol 9. v Narodnem domu je sledeči: 1. Godba: »U pečin«. 2. Petje: a) »Slovenec, Srb, Hrvat«. b) »Jadransko morje«. 3. Otton Zopancič: »Duma«, recitira g. B. Markič. 4. Godba: »Idealni sanj«. 5. Petje: a) »Ilirija oživljena«. b) »Koroške narodne«. 6. Godba: »Na valovih Jadranskega morja«. 7. Burka: »Napoleonov samovar«. 8. Godba: »Zvuci iz domovine«. 9. Petje: a) »Čolnčike«. b) »Oj planine«. c) Slovenske narodne. Nato: Prosta zabava. Godbene točke izvaja tamburaški zbor »Bratstvo«. Pevske točke St. Jakobski pevski zbor in »Napoleonov samovar« podalo člani Sentjakobskega odra.

Borzna poročila.

— Zagreb, 13. maja. (Prosti promet). Devize: Curih 51.—, 52.50, Pariz 24.50, 24.75, London 1205.—, 1212.—, Berlin 95.—, 96.—, Dunaj 3.03, 3.05, Praha 524.—, 526.—, Trst 14.30, 14.40, Budimpešta 35.50, 36.—, Valute: dolar 262.—.

— Curih, 13. maja. (Izv.) Predborza: Zagreb 1.8875, Berlin 1.805, Dunaj 0.058, Budimpešta 0.675, Praha 0.9875, Milan 27.275, London 23.065, Pariz 47.25, Newyork 5.1875.

— Curih, 12. maja. (Preko Dunaja). Zagreb 1.925, Dunaj 0.059, Budimpešta 0.675, Berlin 1.795, Praha 0.925, Milan 27.29, Pariz 47.274, London 23.059, Newyork 5.1851.

— Curih, 12. maja. (Direktno. Oddano ob 7.30.) Zagreb 1.899, Berlin 1.799, Milan 27.29, PRAGA 9.99, London 23.051, Pariz 47.29, Newyork 5.1851.

— Milan, 12. maja. Zagreb 7.—, Berlin 6.60, Praha 36.50, Pariz 172.50, London 84.45, Newyork 18.85, Newyork 365.—.

— Praha, 12. maja. (Oddano ob 20.15.) Beograd 74.50, Berlin 18.—, Milan 274.—, London 230.50, Dunaj 58.875, Pariz 474.—, Curih 1000.—, Newyork 52.—.

— Dunaj, 12. maja. Devize: Zagreb 32.47, 32.53, Beograd 129.58, 129.82, Praha 173.40, 173.60, Curih 171.75, 172.25, Valute: dinarij 129.58, 129.82, češke krone 173.15, 173.25, Švicarski franki 171.75, 171.65.

Julijska krajina.

— Na poštah v Julijski Krajini ne sprejemajo več pošiljatev s slovenskim napisom. Odklanjajo menda tudi pisma, ki prihajajo iz inozemstva, ako so kraji napisani po slovensko. Zgodilo pa se je celo tole: Neki Slovenec na deželi je dobil od goriškega deželnega odbora plačilni nalog. Izpolnil je nakaznico v italijanskem in slovenskem jeziku. Toda drugi dan mu je prinesel pismonoša nazaj nakaznico in denar z opombo, da pošta te pošiljate ne sprejme in je ne more odpraviti dalje iz vroka, ker je napisan znesek tudi v slovenskem jeziku. Tako uradovanje je pač naravnost bedasto in zelo nepriljubeno za vstoparitev dobrih razmer med Italijo in njenimi novimi državljani ter za vzpostavitve trgovskih odnosov med Julijsko Krajino, zlasti Trstom, in zaledjem. Po eni strani se tako povdarja potreba, da se zboljšajo in uredijo trgovski stiki z zalednimi državami, po drugi strani pa je italijanska pošta tako silno nesposobna, da zavrača poštno pošiljatev samo radi tega, ako ni kraj označen z italijansko izmišljenim krajevnim imenom. To sovražstvo do Jugoslovenov se bo masčevalo. Gotovo je, da bo morala italijanska pošta upravo odnehati od sedanjih odredb, ako hoče res med Julijsko Krajino in zaledjem dobrih odnosov. Take odredbe odbijajo Jugoslovijce od Trsta.

— Tržaška trgovska zbornica proti slovenskim računom. »Edinost« piše: Do pretekle sobote 6. maja t. l. je tržaška trgovska zbornica videla slovenske račune, namenjene v Jugoslavijo. V ponedeljek 8. maja pa je slovenski trgovec, ko je predložil v vidiranje slovenski račun, dobil od uradnika trgovske zbornice odgovor, da se slovenski jezik — »questa lingua« — ne priznava pri trgovski zbornici. Naš trgovec je moral oditi z nevidnim slovenskim računom. Tako stoji suho dejstvo. — Ali res mislijo gospodje pri trgovski zbornici, da s takim postopanjem varujejo interese tržaških trgovcev? Ali res sedaj, v teh kritičnih časih, ki jih preživlja tržaška trgovina, nimajo drugih skrbi? Zastopniki Italije in Jugoslavije sedijo pri zeleni mizi in se trudijo, da bi končno vendar doveli do dobrega konca pogajanja za tako krvavo potrebno trgovsko pogodbo. Da gre pri teh pogajanjih v prvi vrsti za interese Trsta, nam gospodje pri trgovski zbornici lahko verujejo. In v tistem hipu, ko obe sosedni državi resno delata na to, da bi prišlo med njima do dobrih trgovskih odnosov in bi se tako pomagalo pred vsem zopet na more tržaški trgovini, prihaja prva in glavna zastopnica interesov tržaške trgovine ter porine debelo poleno v kolo teh pogajanj. V mestu je nad 10.000 brezposelnih. Vsi trgovci tarnajo o slabih kupcijah, skladišča so prazna in pristanišče skoro pivoča, pa v tem času nima tržaška tr-

govska zbornica boljšega opravila nego da preprečuje redno poslovanje pri onih kupcijah, ki se danes še sklepajo, in da ozlovolja one jugoslovenske trgovce, ki se še poslužujejo Trsta. V Gornji delajo najbrže že načrte za jugoslovensko trgovsko zbornico v Trstu, takas pa najbolj prizadeta trgovska zbornica ne priznava jezika, ki bo poleg italijanskega veljal kot uradno besedilo trgovske pogodbe med Italijo in Jugoslavijo. Lahko je prepričana, da s svojim korakom ni storila nikake usluge tržaški trgovini.

— V Gornji vprizore v Trgovskem domu burko v treh dejanjih »Veleturnista«. Prireditev je v rokah dramatičnega krožka G. S. O.

— Zopet nesreča z granato. Na Planinah pri Kojakem v goriških Brdih se je pripetila zopet nesreča z granato. Ko so izpraznili trije mladeniči iz Imenja par granat, se je ena kar nenkrat razpočila in je razmesarila Antona Podbrščka in Antona Simčiča. Josip Simčič pa je smrtno nevarno ranjen. Odpeljali so ga v goriško bolnico. Strašen je bil pogled na razmesarjeni trupli. Razni koščki mesa in kosti so ležali naokoli, glavi pa sta bili grozovito razbiti, roke in noge odtrgane. Kaj dela italijanska oblast, da še sedaj, po petih letih, ni poskrbela za odstranitev strašnega streliva, katerega je še vse polno po raznih krajih po deželi.

— Idrijski rudnik. Zopet se je bila raznesla vest, da hoče italijanska vlada prodati rudnik raznim zasebnikom. Radi tega se je vršil v gledališču velik shod, na katerem so vsi soglasno protestirali proti temu, da bi idrijski rudnik prišel iz državne v privatno oskrbo. Na vprašanje, kaj je pravzaprav z idrijskim rudnikom, je poljedeljski minister Bertini odgovoril, da vest o prodaji idrijskega rudnika ne odgovarja resnici. Gre samo za to, da se po dogovoru vseh lastnikov živorebrnih rudnikov v državi ustanovi enotni urad za razprodajo živorebrne rude.

— Idrijo je zapustil civilni komisar cav. Zuccolin. V tržaški »Eric« se poslavljajo od njega in pravijo, da si je bil postavil od prvega početka svojega tamkajšnjega službovanja program, ki je bil sicer zelo težak, ker je imel slovenski irraditizem svojo glavno oporo v Idriji, ali Zuccolin je znal delovati tako, da sta se izvršili glavni točki v realiziranju njegovega programa t. j. »v pomirjenju obeh plemen in v moralni italijanizaciji tega skrajnega kota Italije.« Njegov namestnik se imenuje dr. Alacevich, ki ima nalogo izvesti Zuccolinov program do konca. Smešno je govoriti o obeh plemenih v Idriji in okolici. Tam je vse slovensko. Okupacija je privedla s seboj le nekaj italijanskih uradnikov. Domače prebivalstvo je mirno in dobro, treba le z njim pametno ravnati. Tisto italijansko »pomirjevanje« in »moralno italijanizacijo« pa ne pomenita pametnega ravnanja!

Turistika in šport.

— Ilirija, Zagreb — Ilirija, Ljubljana. — V nadelju 14. t. m. se vrši na prostoru Ilirije nogometna tekma Ilirija, Zagreb — Ilirija, Ljubljana. Zagrebška Ilirija je izrazito borbeno moštvo velike vztrajnosti in pozitivnosti, toda brez usobite kombinacije. Ljubljanska Ilirija je nasprotno mehko moštvo s kombinacijsko igro in večimi tehničnimi vrlinami. Razlika v načinu igre obeta zanimivo tekmo. Za Ilirijo je igra proti zagrebški posestirni ob enem zadnji večji trening pred gostovanjem v Gradcu. Pričetek ob 17. uri. Med odmorom se vrše lahkoatletske tekme v teku.

— Hermes — Ilirija rez. Prvenstvena tekma Hermes — Ilirija rez. se vrši kot predigra tekmi Ilirija — Ilirija. Začetek ob 15. uri. Hermes je že sigurno prvenstvo II. r. za 1921/22 in s tem napredovanje v I. razred. Nahaja se v prav dobri formi, goji izrazito kombinacijsko igro. Rezerva Ilirije v kompletni sestavi mu je enakoveren nasprotnik. V nekaterih ozirih bo ta igra morda lažja od tekme Ilirija — Ilirija. — Vstopnina za obe tekmi skupna.

Društvene vesti.

— Na Koroški večer danes, v soboto dne 13. maja ob osmih zvečer v Narodnem domu, vabimo narodno občinstvo, da se udeleži v čim največjem številu. Poleg petja in godbe bomo videli originalno Murnikovo burko »Napoleonov samovar«, ki jo igrajo igralci šentjakobskega gledališkega odra. Preskrbljeno je torej za vsestransko razvedrilo. — Vstopnina 5 Din. — Večer je v korist Koroškim Slovincem.

— Društvo slovenskih sodnikov s sedežem v Ljubljani, sklicuje s tem na podlagi sklepa zadnjega občnega zbora z dne 19. februarja 1922 svoj izredni občni zbor na nedeljo, dne 28. maja 1922 ob 11. dopoldne v razpravi dvorani št. 79 deželnega sodišča v Ljubljani, da razpravi o dnevnem redu, določenem na zadnjem občnem zboru; razpravljalo se bo tudi o zakonu o sodijah. Odbor opozarja zlasti na 15 društvenih pravil, ki velj, da noben član ne sme prevzeti več kot pet pooblastil, in prositi radi važnosti mnogobrojne in zanesljive udeležbe.

— Društvo slušateljev fil. fak. javlja cenl. občinstvu, da se predavanje dr. Basala »O zadružništvu« radi popolnoma nepredvidnih ovir ne vrši 14. t. m. na univerzi. Odbor D. S. F. F.

— Akad. soc. pedag. krožek priredi v ponedeljek, dne 15. t. m. ob 8. zvečer na moškem učiteljskem sestanku, na katerem predava g. Al. Stehijeva o temi: Zensko in otroško delo in socialni položaj žene nižjih slojev. Vabimo vse.

— Slovensko filatelistično društvo v Ljubljani naznanja po odboru svojim članom, da se vrše redni sestanki poslej v restavraciji hotela »Slon«, zadnja soba, in sicer do preklica vsak torek ob 20. uri.

— Društvo »Soča« bo imelo v soboto dne 13. t. m. po osmih zvečer navadni družabni sestanek v hotelu »Lloyd«.

— Stanovanje malega državljanca. Gospodarsko in izobraževalno društvo za divorski okraj vabi svoje člane in in po njih upeljana goste k predavanju g. dr. Živka Lapajnet, ki bo govoril o temi »Stanovanje malega državljanca« v soboto, dne 20. t. m. ob 20. zvečer v gostilni pri »Zlatorogu«, Gosposka ul. št. 3. Obilne udeležbe prosi odbor.

— Društvo stanovanjskih najemnikov za Slovenijo opozarja, da se vrši prihodnja javna odborova seja v sredo, dne 17. maja t. l. ob 20. uri v veliki dvorani Mestnega doma. Društvena pisarna daje članom dnevno od 18. do 20. ure informacije, Sv. Petra cesta št. 12, pritihočno desno.

— 60letnica »Slovenske čitalnice« v Mariboru se vrši v nedeljo dne 14. maja t. l. ob pol osmih zvečer v vseh prostorih Narodnega doma. Na dnevnem redu je slavnostni govor o zgodovini Čitalnice in o razvoju narodnega življenja na severni meji sloh. Po govoru se vrši koncert »Glasbene Matice«, »Drave« in kompletne godbe, vmes so nastopi »Sokola« in »Dramatičnega društva«. Po koncertu je ples.

— Podružnica »Družbe sv. Cirila in Metoda« za Rajhenburg. Videm in okolico priredi dne 14. t. m. veselico na vrtu gostilne Podjed na Vidmu. Pri veselici sodeluje tamburaški zbor iz Rajhenburga. — Vstopnina 2 Din za osebo; začetek ob pol štirih dopoldne. V slučaju slabega vremena se vrši veselica v notranjih gostilniških prostorih. Ker je čisti dobiček namenjen velevažni obrambni družbi sv. Cirila in Metoda upamo, da se udeležijo te veselice vsi narodnozavedni Slovenci.

— Društvo slovenskih odvetočnikov in notarskih uradnikov je na svojem zborovanju dne 20. aprila 1922 v očigled delstvu, da odvetočniki in notarski uradniki radi silno narasle dragotne in v zadnjem času več nego 40% povišanja cen najvažnejših življenjskih potrebščinam s sedanjimi plačili nikakor ne more izhajati, sklenilo: »Odvetočniki in notarski uradniki odločno vztrajajo pri zahtevi najnižjih letnih temeljnih plač, ustanovljenih v resolucijah dne 23. aprila 1919, ki znašajo: a) za odvetočnike in notarske kandidate — začetnike 2.400 Din in po vsakem letu pisarniške prakse povišanje za 600 Din do doseženega letnega zneska 4.200 Din; b) za pisarniške vodje začetkom 2.400 Din in vsaki pet let v tej lastnosti dovršene službe povišek za 600 Din do 50. starostnega leta; c) za stenografe in strojeopisce začetkom 1.200 Din po prvem letu povišek za 240 Din in potem vsakokrat po treh letih službovanja v tej lastnosti povišek za 120 Din, dokler doseže temeljna plača vsoto 2.400 dinarjev; d) za strojeopisce začetkom 960 dinarjev in vsakokrat po triletnem službovanju povišek za 240 Din, dokler doseže temeljna plača znesek 1.440 Din. Te zahteve so se sporočile odvetočnikom in notarjem. Z ozirom na današnje dragotne zahteve odvetočnikov in notarskih uradnikov k spredaj določenim

temeljnim plačam začasno za pod 1a) in b) navedeno kategorijo 1250 Din, pod 1c) navedeno kategorijo 650 Din in pod 1d) navedeno kategorijo 500 Din mesečne dragotinske doklade s pridržkom, da se ta doklada vsako četrtletje revidira in sorazmerno z obstoječimi cenami življenjskih potrebščin zviša ali zniža. Glede ostalih zahtev vztraja uradništvo začasno pri spoznanju med šefi in uradniki od meseca julija 1919. — Da je naš zahtev za ozirom na 80- do 100kratno povišanje predvojnih cen povsem utemeljen in upravičen, nam mora pač vsakdo priznati. Z ozirom na to pa smo prepričani, da bodo tudi naši delodajalci to uvideli in brez pomisleka prejemke svojemu uradništvu primerno zvišali. — Odbor.

Darila.

Uprava našega lista je prejela za: Gladujoče brate v Rusiji. Šentjakobski gledališki oder v Ljubljani je oddal Din. 271,80, kot čisti dobiček s preplačili vred od predstave »Spaval moja deklica...« dne 2. maja s pripombo: »Naj bi tudi drugi naši odri, ki se ne bore s takimi težkočami kot Šentjakobčani, priredili predstave v ta humanitarne nameni! In Slavčeva družba Din. 100, zbirko pri »Lloyd«. Skupno Din. 371,80.

— Jugoslovensko Matice. Mesto konka na krsto prijatelja Viktorja Balta daruje g. T. Kalin Din 50 in g. Srečko Potočnik, kroj. mojster Din. 20, mesto venca na krsto tovariša-obrtnika g. Balta. — G. Slava Jezavnik iz Veleni Din. 53, kot darilo vesela družbe v gostilni »Ježovnik«. Skupno Din. 123.—

— Dočeli doma. Kegjski klub »Spinčič« daruje na željo g. Sterkove Din. 53, mesto občinskega sopka ob priliki njenega godu. Srčna hvala.

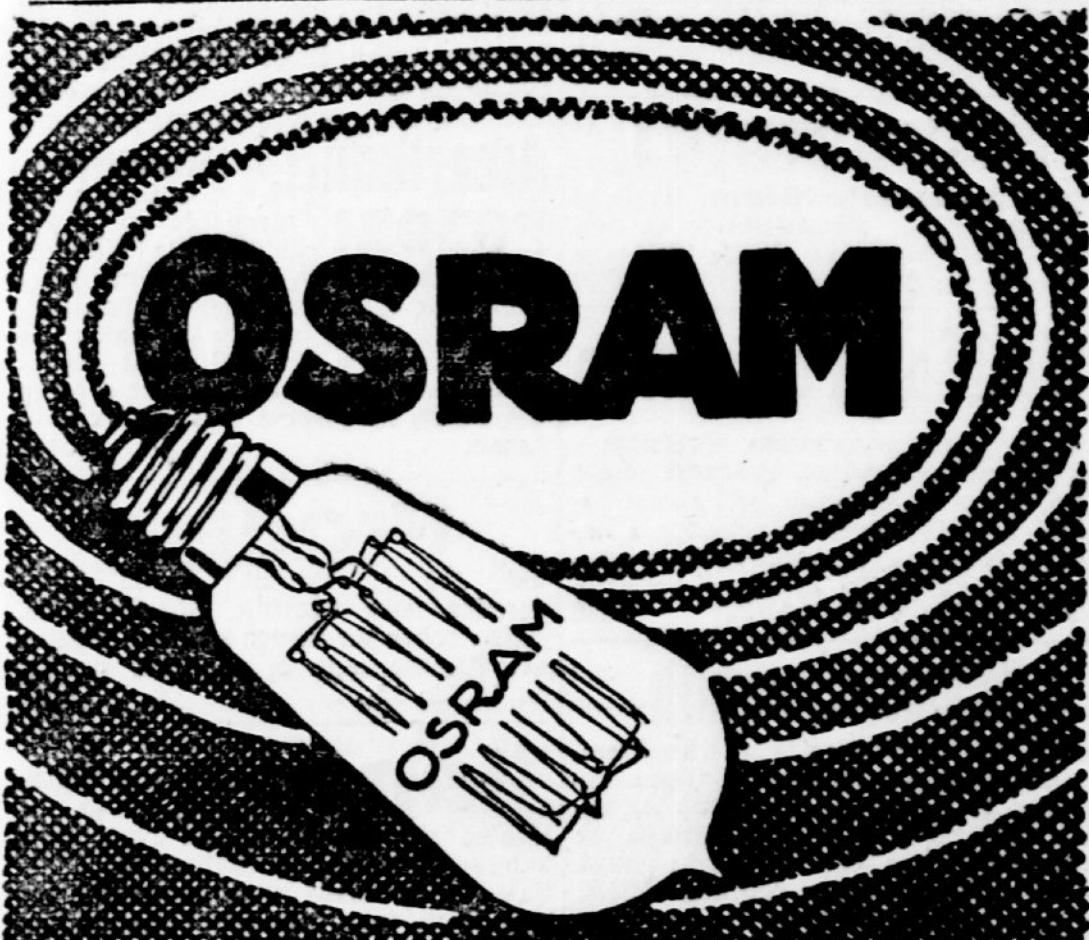
— Za »Fond onemoglih članov« Udruženja gledaliških igralcev v Ljubljani je nabral blaginjak »Udruženja« 500 kron pri vinski poskušnji v veselji družbi pri »Perles-u«. — Iskrena hvala! Posnemajte!

— C. M. družbi so darovali namesto cvetja na krsto prijatelja Rudolfa Puppisa rodbini Janežič in Pogratnik K 250, Zdravko Vondčina in Joško Divjak K 100.

— Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je prejela meseca aprila 1922 sledeče prispevke:

I. Podružnice: Kranj 1.562,50 Din; Kranj m. 250 Din; Maribor, železničarska 441,50 Din; Krško m. 172 Din; Jesenice 2.263,85 Din; Stari trg-Lož 345 Din; Selo-Moste 33 Din; St. Vid-Grobelno 253,75 Din; Ljubljana: šentjakobsko-trnovska m. 581,50 Din; šentpeterska 610 Din; I. m. ženska 6 Din; skupaj 4619,10 Din.

II. Dabralniki: Dr. Juro Hrašovec, Celje 20,50 Din; podružnica Stari trg-Lož 130 Din; C. Petrovec, Šiška, šolski nabiralnik 24,95 Din; podr. St. Vid-Grobelno (gost. Vuga) 36,25 Din; gost. Ančnik, Sp. Šiška 12,75 Din; skupaj 223,45 Din.

OSRAM

Prodajo se

štiri moška kolesa in eno damsko. Poizve se pri Fran Koroščan, Vrhnika 86. 3455

Mesečno sobo

eventualno s hrano išče avskultant strogo soliden s 1. junijem. Ponudbe pod »Mesečna soba 3457« na upravn. Slov. Naroda. 3457

Inteligentna gospodična

večja šivanja, s perfektnim znanjem nemščine se išče za trajno in z dobrim postopanjem k dvoje deci v starosti 10 in 12 let. — Berta Vinski, soproga zdravnika, Karlovac. 3402

Iščem službe sluga

v gospodsko hišo ali hotel, tudi grem za kuharja. Imam dobra sprčičevala. Josip Ritter, Zagorje ob Savi. 3419

Narodna knjigarna

v Ljubljani
Prešernova ulica štev. 7.
— priporoča —
kancelijski, konceptni, pisemski, ovični inbarvani papir,
Kasete s pisemskim papirjem.
Zrgovske knjige
v vseh velikostih, črtane z eno ali s dvema kolonama, vezane v papir, platno ali polusnja.
Objemalne knjižice po različnih cenah.
Zaloga šolskih zvezkov.
Zavitke za urade v vseh velikostih.

Upokojenec

(častnik) več obče administracije, blažinskiškega in pisarniškega posla, išče primerne službe takoj ali pozneje. Naslov pove upravn. Slov. Naroda. 3426

Ženitna ponudba.

Gospodična srednjih let, simpatične zunanosti, dobra gospodinja, premoženja 100.000 K, želi v svrhu ženitve seznaniti se z dobro situiranim gosp. od 35 do 55 let, trgovci imajo prednost. Ponudbe pod »Lepa bodočnost 3404« na upravo Slov. Naroda. Tajnost strogo zadržana. 3404

Iščemo pri

bolnicah, sanatorijih
prav dobro uvedene, zaupne
zastopnike

in prošimo ponudbe z navedbo referenc in pogojev pod »Hospita« Spl. talersche - Erzeugung G. m. b. H., Wien XVII., Rosensteingasse 70. 3407

Dežnike

popravljam najhitreje in najceneje.
Delavnica:
Stari trg 20, I. nadstr.
Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska posredovalnica boljših služb
G. Flux
Gospodna ulica 4, I. nadstropje levo.
Reflektira se samo na dobra ispravičevala ali pridne začelnice.
Pri zmenih naročil znanja za odgovor.

Pečatni

2580
kolonjske vode, Ea - Rum, francosko zganje, »Eleva« or. Glavna zaloga: F. Šibenik, Ljubljana, Gosposka ul. 16.

5000 K nagrade

kdor zamenja stanovanje 3 sob in kuhinje v bližini juž. kolodvora. Imam stanovanje 1 sobe 1, kuhinje. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 3446

Sprejme se

več mehanikov in stavbnih ključavničarjev. — »Tribuna«, tovarna dvokoles in otroških vozovok, Ljubljana, Karlovska cesta 4, Zvonarska ulica 1. 3474

Hiša

z lokalom in stanovanjem v najbolj prometni ulici Novega Sada se da v najem ali prodaj. Pojasnila daje Josip Milčević, Zagreb, Frankopanska 8, telefon 15-18. 3477

Mehlovano sobo

proti dobrem plačilu išče akademik. Ponudbe na uprav. Slov. Naroda pod 3447.

Kolarskega pomočnika

kateri je obenem tudi več v izdelovanju kočij (Kastenmacher) potrebuje za stalno nameščenje Martin Pastusovič, kolarica, kovaška in sedirski industrija, Sarajevo, Potekinja ulica. 3409

Prostovoljna javna dražba

kočij in konjske opreme
se bo vršila dne 20. maja ob 1/2 11. dopoldne na Dunajski cesti štev. 25, dvorišče. 3465

Na prodaj

majhno posvetstvo s poslopjem, dvema sadnima vrtoma, tri navi, vinograd in gozd. Naprodaj je v Jankovih pri Velikem Slatniku, Novo mesto. 3479

Drvarje

za sekanje drv sprejme takoj Filip, lesna trgovina, Sočanje. 3452

Nemehlovano mesečno sobo

po možnosti s souporabo kuhinje išče uradnik j. ž. s soprogo za 1. junij. — Ponudbe pod »I. Z. 3472« na upravo Slov. Naroda. 3472

Zračna in lepa mehlovana soba

3442
s postrežbo in posebnim vzhodom se odda dobremu plačniku v bližini Starega trga. Ponudbe pod »Nekal nagrade/3442« na uprav. Slov. Naroda.

Odda se

mehlovana mesečna soba z vpo-rabo kuhinje, pripravna za 2 polstena zakonca. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 3441

Kupi se hiša

v mestu ali v najbližji okolici. Pogoji: prosti stanovanji. Ponudbe z navedbo cene in drugih okoliščin pod »Stanovanji 3469« na upravo Slov. Nar. 3469

Inteligentna gospa

želi voditi gospodinjstvo pri starešem gospodu ali pri družini brez žensk v mestu Ljubljani ali okolici. Ponudbe pod »Gospodinjstvo« glavno pošto ležeče Maribor. 3421

Stanovanje

obstoječe iz 2-3 sob, kuhinje in pritihtila se išče za 1. septembra. Ponudbe pod »Bračni uradnik 3418« na upravo Slov. Naroda. 3418

Provoorsini korespondent

za angleščino, francosčino, nemščino, italijanščino, ruščino in srbohrvaščino išče primerne zaposlitve. Dopolni pod »Privrsten korespondent/3468« na upravo Slov. Naroda. 3468

Naznanilo.

Prezvel sem v najem staro, dobro znano gostilno »Pri Kovaču« v Tomačevem in se priporočam cenjenim gostom za obilen obisk. Postrežba točna po jako nizkih cenah, dobre kapljice in mizna jedila.

Alejsij Jorman, gostilničar
Tomačevce. 3449

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu naznanjava, da sva prevzela

restavracijo tople Medija-lzlake pri Zagorju.

Postrežba najboljša z jedili in pijačo na razpolago tudi sobe za tuje.

Za obilen obisk se priporoča

M. M. Repanšek.

lv. Jax in sin

Ljubljana, Gosposvetska c. 2

Šivalni stroji

Izborna konstrukcija in elegantna izvršitev iz tovarne v Lincu
Ustanovljena 1. 1867
Vezanje postaje brezplačno

Pisalni stroji »Adler«

Gonilni zastoni in franko.
Kolesa iz prvih tovarn: Dürkopp, Stryia, Waffourad.
Začasno znižane cene.

Kočija

lahka, za 2 konje, nanovo črno lakirana, tapčirana, z usnjato streho, oljnatimi osmi, se takoj proda za ceno K 15.000. Puki Filip, Sočanje. 3453

Ludwig Hinterschweiger & Co.

Maschinenfabrik u. Eisengieserei & m. t. l. Lichtenegg bei Wels, O. Oestr.

stroji za opekarnice

ter kompletne opreme za opekarnice in tvornice za glinasto blago, kamnolomne

in kompletne naprave za napravljanje gramozja in peska,

transportne naprave

prenosne naprave na vrvi in verige, riže na vrvi, različne naprave, krožni transporterji, viseče železnice, naprave za polnjenje kotlov s premogom, elevatorji itd.

Stroji za dviganje bremen:

skupki, navozi, graniki, dvigala, naprave za prekladanje za kosovno in množično blago, viti in stroji za ispravljanje blaga, različni navozi itd.

Opombe za steklarstvo:

oblike za prečano, pilano in strojno blago stroji za kompletne brusilne naprave, armature za peči in orodje za vso steklarstvo industrijo.

Božo Borko:

Iz življenja v sovjetski Rusiji.

RUSKI FILOZOFI.

V Rusiji je mnogo filozofov. Rusi rad modruje, govori o smislu življenja, o ugankah sveta. Tip teh navadnih neakademičnih »filozofov« so nam podali pisatelji.

Srečujete ga skoraj v vseh delih Dostojevskega, ima ga Tolstoj; Maksim Gorkij ga je odkril celo med vagabundov. Očehov v vsakdanjem meščanskem življenju.

Pojav tega prirodnega filozofskega hopenja je na pr. bujno rusko sektarstvo. Kakor povprečen ruski intelekt pogosto »filozofira« in se spre s svojim sosedom zaradi katerega nemškega filozofa, tako se muzik v svoji samotni, sredi ogromnih step, širokih rek in neskončnih gozdov, skrega s svojim pomom, oznanjevalcem oficijalnega verstva in se pridruži tej ali oni sekci, ki bolj odgovarja njegovemu temperamentu in duševnemu nivoju. To veliko zanimanje ruskega naroda za duševno življenje, zlasti za verstvo, je zelo vplivalo na razvoj ruske filozofije.

K akademski filozofiji je došlo v Rusiji dokaj pozno; največji vpliv so imeli nemški filozofi Kant, Hegel, Schlegel itd. Med debatami o teh filozofih je vzraslo več generacij ruske inteligence in ravno filozofski spori so postali najjačje kresilo dveh nasprotnih struj, ki ste v tako globoki zvezi z razvojem ruske kulture: slavjanofilstva in zapadnjaštva. Vendar pa se je ruska akademska filozofija razgubila bolj v analiziranju, v diskuziji o zapadnih filozofih in njihovih metodah mišljenja, kakor pa da bi se bila poglabila vase, iskala tako kot literatura samonikli ruski izraz ter se na ta način uveljavila v Evropi. Bolj kot po svoji akademski vrednosti je rusko filozofiranje zaslovelo v Evropi po svoji literarni obliki. Mnogo filozofije je raztreseno po spisih ruskih pisateljev. Spomnimo se samo, da je Dostojevskij podal v Razkolnikovem tip nadčloveka, kakor ga je razvil Nietzsche. Nemoč je ostal pri samem tipu in ga razvil do vseh konsekvenc, a Rus ga je postavil v življenje, mu dal meso in kri in pustil, da se je izživel ter na realnih tleh pokazal pozitivno vrednost svojih idej. Na ta način je nastala iz življenja ruskega nadčloveka — krščanska katarza.

Zadnja leta se je začela ruska akademska filozofija nekako osredotočevati in sistemizirati v večjem obsegu kot prej. Vzgled ruskih naravoslovcev, ki so zasloveli daleč na zapadu in dali znanosti mnogo novih rezultatov svojega neumornega dela, je imel velik vpliv tudi na rusko filozofijo.

Pred vojno sta se pojavili na petrogradski univerzi, ki je bila centrala ruskega filozofskega življenja, dve ostro ločeni struji: prvo je vodil znani filozof prof. Aleksander Vvedenski, ki je zbiral okoli sebe pozitiviste. Tu se je interpretirala zapadna filozofija in razvijal od vseh momentov narodnega življenja neodvisni racionalistični duh. Struja »pozitivnih« je bila najmočnejša oficijalna.

V opoziciji je stala še pred vojno manjša struja, ki je interpretirala filozofijo v duhu Vladimirja Solovjeva in pod vplivom francoskega filozofa Henrija Bergsona. To so bili ruski intuitivisti, ki so imeli pred sabo velik cilj: ustvariti na vseh sodobnih metodah filozofskega mišljenja osnovani ruski tip filozofije. Tej struji stoji na čelu mladi filozof Nikolaj Loskij. Ni to šola v smislu nemške »kabinetske filozofije«. Zdi se, da se je tu formirala zveza mladih, samoniklih duhov, ki se pripravljajo, da posežejo v vse rusko duševno in moralno življenje z novimi

duševnimi silami in velikimi reformami.

Kakor se je na strani pozitivistov razvila skupina skrajnih pristašev materializma, tako se je na nasprotni strani razvil versko — filozofski mističizem, kateremu so pripadali Berdjaev, Trubeckoj, Florinskij i. dr. Ruski intuitivisti so se bili izognili tudi te skrajnosti. Nasprotni mistikom so tudi oni pozitivni, zakaj njihovo naziranje se ne oddaljuje s sfera preperle skolaske in v mistične daljave prebujnega čustvovanja — marveč stoji na tleh resničnega življenja in vseh njegovih komponent. Pripomniti je treba, da se je tudi v ruski biologiji pojavila precej izrazita reakcija proti materializmu in se je pričel uveljavljati naol. markizem s precejšnjo primieso neke nove »Natur — filozofije«.

Sokolov nam v zgoraj citiranem spisu slika to duševno razpoloženje, s katerimi so ruski filozofi stopili v ero velike revolucije. Kako so se orientirali v tej strašni megli presnavljanja in preporejevanju?

Treba je omeniti, da so boljšeiki uvedli tudi na čisto duševnem in npravnem področju ruskega narodnega življenja diktaturo in terorizem. Boljševiki so hoteli konsekvantno odpraviti vse tradicije in ustvariti iz Rusije tip strogo racionalne države. Če pomislimo, kaj je bilo Rusu verstvo in v kako ozki zvezi je bil ves njegov svetovni in življenski nazor z bogoskatejstvom, nam postane taka diktatura utopična, zlasti če se poslužuje čisto nasprotnih, t. j. materialnih sredstev. Morda bi bili komunisti dosegli več uspeha, če bi obdali komunizem z gloriozi mističizma in ga skušali spoiliti z verskimi tradicijami dosedanjega kulturnega razvoja v Rusiji. Njihov brezobzirni materializem, kopiran čisto po zapadnem materializmu in prekrvašen z elementi židovskega cinizma, je moral nujno povzročiti reakcijo, ki se res tudi kaže v vsem duševnem življenju sovjetske Rusije.

Ker je imela ruska pravoslavna cerkev čisto državni značaj in je bila vsa višja in nižja duhovščina vzgojena v duhu cesaropapizma, so boljšeiki zatirali cerkevno svobodo in preganjanje duhovščine. V zmedu, ki je nastala, je na videz izginilo močno ogródje cerkvene organizacije. Inteligenca je izgubila ves svoj duševni vpliv, boljšeiki intelektualci so propagirali zgolj socialna gesla, politiko in materializem in tako je v primeroma kratkem času zastala vsa cirkulacija notranjega, duševnega življenja v Rusiji. Zastala inteligenca se je udajala obupu, ljudstvo pa praznovanju in vsem drugim slabostim, ki jih je zapustila narodna, samodržavna ruska cerkev.

Značilno je, pravi Sokolov, da je izšla iniciativa za ruski verski preporod ravno iz vrst onih filozofov, ki niso iskali zgolj intelektualnih resnic in vrednot, marveč so računali tudi z intuitivnimi stremiljenji človeka ter se pripravljali za realizacijo velikih življenskih reform. Ti filozofi — Nikolaj Loskij, Karsavin, Meyer in drugi — so pripravili teren za preporodno gibanje, ki se je kmalu po katastrofi ruske samodržavne cerkve pojavilo v vrstah mlade duhovščine. Pod njihovim vplivom je nastal Bogoslovski Institut v Petrogradu, katerega Sokolov nazivlja »otročiček nove cerkve«. To novo versko gibanje, ki je v ozki zvezi z mlado rusko filozofijo, je še v povojih, v procesu prve kristalizacije — a gotovo je, da bo imelo z ozirom na velikanstvo religiozno dispozicijo ruskega narodnega mišljenja globok vpliv na razvoj in konsolidacijo Nove Rusije, ki že vstaja na obzorju.

Pripomniti je treba, da se to gibanje izogiba vseh stikov z državo, katere nujno stremi za tem, da si to bogato, rodovitno silo prisvoji in jo vporabi

za lastno organizacijo. Nadalje je obračunalo z ortodoksizmom, ker neče omajevati svoje poti z nobeno preperelo, načelno avtoriteto, ki ne spada k neposrednemu verskemu doživljanju. Zdi se, da se bo ta cerkev precej približala katoliški. Zato so katoliški cerkveni krogi zadnje dve leti zelo zanimajo za rusko cerkveno gibanje in proučujejo z vso vnemo probleme vzhodnega krščanstva.

Izmed filozofov — intuitivistov je prestopil mejo pozitivnega verstva Karsavin, ki se v svojih knjigah »Katoličestvo« in »Solligijac« peča s specifično verskimi vprašanji. Voditelj intuitivistov Loskij se še ni odločil, dasiravno se v zadnjem času mnogo peča s transcendentalnimi problemi. Loskij je nastopil kot laik v petrogradskih cerkvah in čital svojo razpravo »Bog v sistemu organičnega svetovnega nazora«. Nastop Loskega v pravoslavni cerkvi je vzbudil splošno pozornost. Sokolov opisuje prizor v neki cerkvi, katero so napolnili delavci sosednih tovarn. Izza Loskega je govoril neki komunist, ki je branil filozofa in ga priporočal, dasiravno je »buržuj«. Skupina ljudi je nato zapela internacionalno ostali pa »Spasi Gospodi«.

Tudi pozitivisti se delujejo, dasiravno so izgubili velik del svojega vpliva in jim očitno ne dostaja jasne orientacije v revolucionarnem kaosu. Značilno je, da je njih voditelj Vvedenski, »skozi in skozi nasprotnik vsake metafizike«, povdaril v svojem najnovejšem spisu »Psihologija brez metafizike« nujnost religioznega čustvovanja.

Zanimiv znanstven spis, ki je nedavno izšel v Rusiji, je obširno delo astronoma Nikolaja Morozova »Hristos«. Morozov dokazuje na podlagi skrbnega proučevanja zvezd v prvih stoletjih krščanstva in analize astronomskih spisov, nahajajočih se v starih cerkvenih spisih, da se je večina dogodkov, ki jih pripisujejo prvemu krščanstvu, zgodila par stoletij pozneje — v III. in IV. stoletju ter da je bila večina knjig stare zaveze redigirana oziroma spisana v IV. — V. stoletju. Tako se na pr. alegorični planet pri Eze, ki je odnaša na kometa 1. 451. Isto velja o knjigah Danijela, Jeremije in drugih prerokov stare zaveze. Morozov dokazuje, da je poglavje o Balaamu in njegovi oslici dospelo v svete knjige šele v VI. stoletju, ker astronomska alegorija te legende popolnoma odgovarja konstelaciji zvezd 6. januarja 1. 532. Legenda o Samsonu in Dalili je bila po raziskovanjih zgodovinskega astronoma spisana kmalu po 15. marcu 1. 359.

Kar se tiče osebe Kristove, sklepa Morozov, da se je krščanstvo pojavilo že precej časa pred Kristom. Krist je po njegovem astronomskem raziskovanju živel v IV. stoletju in je umrl 21. marca 1. 368. Morozov je poročal o svojih raziskovanjih že na vserskem astronomskem kongresu (oktobra 1. 1920). Njegova izjava je zadela na ostro kritiko ruskih teologov. Sokolov trdi o Morozovu, da je »silna osebnost, velik astronom — matematik, človek nenavadne prirodnosti in nedvomno velikega talenta«.

To je samo par momentov iz velikega duševnega preobrata, ki se pripravlja in zbira okrog močnih idejnih centrov v današnjem revolucionarnem kaosu ruskega naroda. Znanstveniku in posebej še filozofu bo dana pri tem velika vloga, zakaj Rus se nikdar ne bo zadovoljil s samo socialnopolitično revolucijo, temveč bo skušal po nagibu svoje široke, k človečanskim ciljem stremee natre zrevolucionirati in preobraziti tudi duševno in moralno življenje.

— 0 —

Dr. Anton Sagadin, direktor Pokojninskega zavoda.

Starosno zavarovanje privatnih nameštencev.

Z ozirom na notico gornje vsebine, priobčene v vseh listih, si štejem v dolžnost, podati sledeče obrazloženje.

O pokojninskem zakonu se trdi, da že v prvotni obliki ni odgovarjal in da sedaj po noveli še manj odgovarja dejanskim potrebam. Očita se mu, da nalaga visoka bremena, ki jim niti daleč ne odgovarjajo ugodnosti, da je potrebno dodatno zavarovanje in da je potrebna zopet novela.

Pokojninsko zavarovanje naj pridomre privatnemu nameštencu do pokojnine v starosti, do rente v slučaju predčasne onemoglosti, do vdovske rente in do vzgojnih prispevkov za njegovega otroka v slučaju smrti. Zavaruje se cel dohodek tako, da bi naj nameštencem prejemal po preteku 40 letnega zavarovanja tri četrtine svojih dejanskih službenih prejemkov kot dosmrtno pokojnino, vdeva polovico in otrok eno tretjino. Sistem tega zakona je gotovo dober. Ako bi naj zakon nudil to, kar nudi državni pokojninski pravilnik, morale bi se premije podvojiti, to se pravi namesto 12% bi se moralo pobirati okoli 24% od plače. Drugače je nemogoče najti pokritja za višje dajatve.

Da bi zakon po noveli še manj odgovarjal dejanskim potrebam, ne bi trdil. Kati sistem nadomestnih zavodov — in take zavode odnosedno fonde so si ustvarile le največje in najmočnejše gospodarske organizacije z najboljšimi plačanimi nameštenci — se ni izkazal za koristnega celokupnosti ostalih nameštencev. Zavarovanje je preračunljeno na veliko maso zavarovancev. Če je ta masa porazdeljena na veliko samostojnih edinic kot nosilko zavarovanja, potem ne more noben fond iz lastne moči, to je iz vplačanih premij svojih edinih dohodkov, nič drugega nuditi nego ono, kar predpisuje zakon. Ako so posamezni fondi kljub temu dajali mnogo več, kakor je predpisal zakon, se je pač to zgodilo iz posebnih dotacij podjetja fondu, nikakor pa ne na račun vplačanih premij. — V noveli je tedaj sredno vpeljano načelo, da se tudi dosedaj nadomestno zavarovane pritegne v krog zavarovancev od države ustanovljenega Pokojninskega zavoda in sicer brez kratenja pridobljenih pravic. Novi § 70 namreč določa, da se s prehodom zakonitega zavarovanja na pokojn. zavod ne sme ukiniti dosedanjih večjih dajatev. Radi tega so ostale vse pravice vseh nameštencev, ki so imeli do sedaj z jamčene pravice na večje ugodnosti, nedotaknjene. Ravnotako kakor doslej so dosedanjim nosilci nadomestnega zavarovanja tudi odslej dolžni vršiti svoje dolžnosti in izpolnjevati svoje prevzete obveze napram nameštencem.

Glede visokosti bremen je treba pojasniti, da to breme ni bilo nikdar tako — minimalno kakor ravno danes. Pogledimo! Pred vojno so prejemali privatni nameštenci povprečno K 1700 letno plače. Za podlogo pokojninskemu zavar. se je vzelo K 1500. Po načelu, da naj sega najvišje

zavarovanje do dvojne povprečnine, je bilo postavljeno za mejo zavarovanja K 3000. Premija znaša 12%, n. pr. K 360 letno ali 30 kron mesečno v najvišjem razredu. Danes je pa povprečnina plač cenjena na 40 krat večjo vsoto. Za julij 1921 je bila ugovorjena 24kratna predvojna povprečnina. Od takrat so se plače domnevno zopet povečale za 50%. Statistike za enkrat še nimamo na razpolago. Temu primerno se mora povšati tudi zavarovanje, ako naj se sklada z dejanskimi potrebami. Premije, ki se danes plačujejo, so torej le odstotek one premije, ki se je morala plačevati, da se zavaruje sedanji časom primerna pokojnina.

Ugodnosti, ki jih nudi zakon, ne zmore nobena druga zasebna zavarovalnica. To izhaja zopet iz neizprosni in nepobitni številki. Zavod daje za prvih 10 let zavarovanja 1/4, za nadaljni pa 1/3 vplačanega kapitala kot dosmrtno rento. Po smrti rentnika plačuje še njegovi vdovi polovico in otrokom do 18. leta po tretjino, tako da vdovska renta in vzgojni prispevek za otroke ne presegajo tri četrtine rente umrlega očeta. V številkah se to glasi sledeče: Za čas od 1. jan. 1909 do 30. junija 1921 je bilo vplačano največ po 360 kron letno, za 12% let odnosedno 150 mes. po 30 kron, torej 4500. Ta kapital s 4% obrestmi in obrestni odobresti je narasel na ca. K 5700. Če odračunamo prispevek za upravne stroške itd., ostaja v gotovem slučaju K 4900. Iz tega kapitala se torej plačuje renta, drugača ni nič na razpolago. Ta kapital je naložen po 4% in na tej bazi 4% in ne več do sedanjega 3 1/2% obrestovanja je grajeno celo zavarovanje od 1. oktobra 1914 naprej. Ta kapital ne nosi K 200 letno, a zavod plačuje kot invalidno rento za to 12% letno zavarovanje K 1012 to je za prvih 10 let od vplačanih K 3600 znaša K 900 za nadaljnih 30 mes. 30 K t. j. 900 kron vplačanih, pa 1/3 t. j. 112-50, skupaj torej 1012 K. Več je nemogoče dajati, ako se ne zvišajo premije.

Pomisliti je še treba, da gre sleherna vplačana krona izključno v prid zavarovancem, ker je pač zavarovanje in zavod izključno le v njihov prid ustanovljen. Zavod ne pozna nikakega drugega kapitala, kakor vplačane premije, ki se morajo po zakonu naložiti; garantira se 4% obrestovanje tega denarja, da se odpravi rezerva za pokojnino vsakega posameznika. Ker je zavarovanje po zakonu obvezno, odpade vsaka provizija za iskanje in nabiranje zavarovancev. Če se pokaže poslovni prebitok, se ne izplačujejo nikake tatifeme. Ker ni delničarjev, tudi ni dividend: vsi pogoji za cenejšo zavarovanje nego pri zasebnih zavarovalnicah ker se vse steka v prid zavarovancem samim. Le na ta način je mogoče plačevati že po prvih desetih letih dosmrtno rento, ki znaša 1/4 vplačanega kapitala. Nemogoče pa je to trditi, da zakon ne bi nudil niti od daleč ugodnosti, ki odgovarjajo vplačanim premijam. (Konec pril.)

Louisa de la Ramée (Onida):

Knežinja Vjera.

Roman.

Vera ni mogla razumeti, čemu jo lord Jura neprestano spremlja. Kakor bi bil njena hišna ali njena prijatelj. Rada ga je imela, saj je bil ljubezljiv, četudi včasih nekoliko siten. Ampak zakaj ga kliče mama kar kratko Jack? In čemu se tolikokrat prepira z njim, a ga hoče imeti vendarle vedno poleg sebe? Vera ni vedela, kaj naj si misli o tem, posebno ker je včasih ujeta melanholičen pogled njegovih oči; in zdelo se jej je, da jo gledajo ta oči tako sočutno.

Sprejem v Felicite je napravljaj na Vero utisk vrtnice živih barv, jasnih obrazov in lepih besed. Knežinja Nadina Nikolajevna Nalagina je bila s svojimi gosti zunaj na verandi. Poljubila je Vero in jej rekla, da je kakor slika Gainsborougha. Knežinja sama je bila majhna, viliška pojava komično poraslega obraza in drobnih, rjavih, živih podlasičjih oči.

Vero so predstavili tolkleri gospodi, da jih ni mogla razločevati. Oddahnila se je, ko so jo odvedli v neko sobo, kjer je mogla ostati sama do obeda.

Ko je tri ure pozneje potrkala na vrata svoje matere, da pojdeja skupaj k dinju, je bila v veliki toaleti in ločevala se je je neka nervoznost, dasi to drugače ni bilo v njeni naravi.

Saj pa tudi ni bila malenkost — veliki korak v svet! Spominjati se je morala Corréza.

Lady Dolly je ostro zaklicala »naprej«. Vera je vstopila in je videla svojo mater privrkat v svečanostni toaleti.

Kakor da je stara ona sama šele sedemnajst let. Bila je načimkana in

njena obleka nespodobno globoko enoceur izrezana. Vera je zardela.

»Kaj pa buljiš?« je vprašala. »Ali ti ne ugajam? Ali kaj ti je?«

»Nič, je mrmrala Vera, ki jej ni mogla razkriti, kaj čuti.

»Vedeš se, kakor da si videla duha,« je dejala lady Dolly neestpno. »Tako srep pogled imaš. A sedaj pojdi!«

Vera je stopala z njo po širokih vnanjih stopnicah, ki so jih žarko razsvetljevali zlati kandelabri, katere so držali mramornati zamorci. Po preprostem, tihem življenju, ki ga je živel v Bulmerju, se jej je zdel ta sijaj, to razkošje in vrvenje na gradu Felicite, kor velikolepna pravljica prikazen.

Najraje bi se bila ustavila na prostornih vnanjih stopnicah sredi eksotičnega rastlinjaka ter gledala. Toda mati jo je vlekla seboj po salonih, kjer jo je sprejelo mrmranje občudovanja. Ali Vera se ni zavedala, da velja to mrmranje njej.

Lady Dolly, ki je bila umetnica svoje vrste, je prav dobro vedela, kaj dela, ko je oblekla Vero v bel kašmir s srebrnim pasom in jej zataknila erobno puščico v lase.

Sergej Nikolajevič Zurov, ki jima je prišel nasproti, je šepetal nekaj kakor »divinemet bellek (čudovito lepa)«, in lady Stoa, ki je opazovala in daljave njun vstop, je dejala sama pri sebi:

»Resnično, diven otrok! Težka prazizkušnja za mojo drago, malo Dolly.«

Pri obedu je govorila Vera malo ali ekoraj čisto nič. Gledala je samo in se čudila. Mladi francoski diplomat, ki jo je vodil k mizi, se je trudil na vso moč, da bi jo zabaval, ali odgovarjala mu je le prav na kratko. Razmišljaj je, kako dolgočasna in neumna so pač take mlade bitje.

Po obedu jo je lady Stoa okupirala na svoj znani materski način; a tudi ona ni vedela dosti početi z njo. Na vsa ji je odgovarjala samo z nemim, resnim, mirnim pogledom.

Mahoma je Vera vprašala prijateljico svoje matere:

»Katera izmed dam je miss Coach? Ali bi mi jo hoteli pokazati?«

Lady Stoa se je nasmejala.

»Kdo vam je pa pravil o Fuchstij Coach?« je vprašala veselo. »Predstavim vas tej dami. Lahko vam postane koristna.« In diskretno jej je pokazala s svojo pahljačo Amerikanko.

Verine oči so sledile smerti pahljače in videle so lično osebo prosojne polti, drobnih udov, zlatordeh las in plosnatega nosu. Obraz porcelanaste punčke je kazal mešanico predrznosti, premetenosti in zvitosti. S sklenjenimi rokami za glavo in z vrtnico med zobmi je sedela v velikem krogu gospodov na otomani.

»To je Fuchstia Coach? Ne ugaja mi. Ne maram se seznaniti z njoc,« je dejala počasi.

»Tega ne smete reči kar takoc,« je svetovala lady Stoa. »Ako vas ljudje silijo, bi enostavno mislili, da ste ljubosumni.«

»Ona ni dama,« je izjavila Vera. »Morda govorite istino,« je pritrdila lady Stoa. »Ali kdo pa je to dan-danes? Na vsak način ni treba govoriti o tem, sicer si nakopljete celo množico sovražnikov.«

»Kaj mi more škodovati to?« je odvrnila Vera sanjavo.

»Kaj škoduje, ako imate sovražnice?« je ponovila lady Stoa. »Draga moja, ali je prijetno, ako vas dan na dan zbadajo z ostrimi iglami? Pri Bogu, je nadaljevala, »jaz se tudi ne ogrevam za to gospodo. Ampak pri meni je to vse kaj drugega. Jaz sem stara žena in imam svoje predočke, Slove

pa se ne boste mogli ogniti znanja z njo. Saj obhujeta obe v isti hiši.«

In s tem je mislila dobra dama, da je dovolj storila za Dollyno hčer. Imenovala se je pravkar »stara ženoc, ali gorje, ko bi bil trdil to o njej drugi! Približala se je sladko ljubeznivo stremu, plešastemu poslaniku, čigar pri se bi bile posejane z redi kakor lepo večerno nebo z zvezdami.

Vera je ostala sama.

Gospodje so jo opazovali, in bila jim je všeč, ampak nihče ni prišel k njej. Vedeli so, kako dolgočasno znajo biti takele premlade stvarice. Edini, ki je prisledel, je bil Jura, prijatelj njene matere.

»No?« je vprašal z nekoliko prisiljenim usmevom. »Kako vam ugaja?«

»Lep prizor« je odgovorila Vera. Jura je pokimal.

»Spočetka gotovo,« je pritrdil.

»Ampak tega ne sme biti preveč. Drugače se zdi človeku kakor da je v milnu; vedno isto. Kakšna se vam zdi Fuchstia Coach?«

Vera se je spomnila besed lady Stoaove in je odgovorila preprosto:

»Mislim, da je lepa.«

»O, je lepa! Vašega bratrance je odbila, kakor da je drvar. In tako odbija drugega za drugim. Sam si ne morem razlagati njenih uspehov. Menda dela vse to njena polt. To sem že rekel Dolly — pardon, vaši mama.«

Tako pogostokrat ga je že slišala reči Dolly, da se je čudila, čemu se danes oprošča zaradi tega.

»Moja mama jo občuduje?« je vprašala.

Jura se je smejal.

»Vaj pravi tako. Dame vedno občuduje nevesti a la mode. To je lepa slišati. Vse prisegajo, da je tudi mis Dawtry divna, mislijo si pa morda povsem drugače.«

»Kdo je ta mis Dawtry?«

»Ze res, tega ne veste. Kaj sploh veste o svetu? Ampak žalibog že ste zveste vse. Kakšna škoda! Saj poznate pravor: Kdor za smolo prime —«

Te besede so jo spomnile zopet Corréza. Razmišljala je nekaj časa.

»Čudno,« je mrmrala, tudi on je menda hotel reči isto...«

»Kdo, ali smem vprašati?«

»Marki Corréze.«

Jura se je zasmejal.

»O, vaš pevec,« je dejal. »V svoji umetnosti naj le bo knez, ali prosim vas, mis, marki...«

»On je marki,« je izjavila Vera odločno.

»Ali vam je on to natvezel?«

Jura se je zasmejal iznova.

Pogledala ga je očetajoče. Potem je vprašala: »Ali veste, kje je mama, lord Jura? Dolgočasim se tukaj.«

»Pa vendar ne zato, ker ne priznava, da je Corréze rojen knez? Zal bi mi bilo. Vaša mama je tam spodaj. A rajša ne hodite sedaj k njej; motili bi jo.«

Menil je, da lady Dolly, ki je imela »tam spodaj« prav kakor Fuchstia Coach okoli sebe cel krog gospodov, koketira na vse kriplje.

Vera je videla to, in njene oči so se zameglele. »Potem pa se odstranim, ne bo me pograbila.« Vstala je, toda Sergej Zurov, ki je prišel prav ob poslednjih besedah mimo njiu, jej je ljubeznivo smehljalje zastavil pot.

»Gospodična Herbertova,« je dejal, »ali se vam zdi moja uboga hiša tako nezanimiva, da se hočete že od desetih umakniti v svojo sobo? Ali smem pozvati, mis, da vam vzbudim nekoliko zanimanja zanj? Ali ste že videli moje rastlinjake? Saj veste, mi Rusi, ki živimo sredi snega in ledu, mi jako ljubimo ovelice...«

(Dolje prihodnja)

Na dobrem oglednem mestu v Gradcu
se prodaja moško in damsko krojaštvo, konfekcije in blago,
električno opremljeno delavnice in stanovanjem za 75.000
dinarjev v gotovini. — Ponudbe pod „Schöner Kundenkreis“
Grava, Graz, Stempfergasse 3.

Naznanilo.

Podpisani naznanjam, da izvršujem mizarstvo obrt, da imam v zalogi
in potom naročil in točnih načrtov izdelujem stavbeno in pohištveno mizarstvo.
Anton Kregar,
št. Vid nad Ljubljano.

Izvrševanje ksilolitnih tal in asfaltovanja

prevzema in ima vedno v zalogi: karbolinoj, katran, lesni
cement, strešno lepenco, ruberoid (anduro), strešni lak, asfalt,
watproof, cersit l. t. d.

Ljubljanska komercialna družba,
Ljubljana, Bleiweisova cesta šte. 18.

Nadskladiščnika,

popolnoma izobraženega veččaka iz stavbeno-okovske stroke,
energičnega, z uspešno dolgoletno prakso, in

dva železninarja,

zanesljiva komisijonarja z dobrimi spričevali, sprejme
večje podjetje.

Ponudbe na upravništvo „Slovenskega Naroda“ pod
„ŽELEZNARJI/3467“.

Razglas.

Na prostovoljni javni dražbi se prodajo na predlog gosp.
Ivana Peharca kot dedišča po gosp. Jožefu Peharcu iz Tržiča 105
dne 19. maja 1922 ob 9. uri na licu mesta „Cimper“ nad
Tržičem vsled sklepa okrajnega sodišča Tržič z dne 8. maja 1922
A 105/21—12 nastopna, v zapuščino spadajoča zemljišča skupno
ali posamezno po parcelah in sicer:

Zap. št.	Predmet	Izključna cena
1.	vl. št. 184 k. o. Tržič: p. št. 441 njiva s travnikom	13.845 K
2.	vl. št. 200 k. o. Tržič: p. št. 400/1 travnik „ 401 pašnik „ 438 njiva „ 439 travnik „ 440 gozd „ 442 njiva „ 443/1 travnik „ 443/2 šupa	13.538 „ 406 „ 13.002 „ 2.654 „ 12.458 „ 4.995 „ 2.706 „ 1.000 „
3.	vl. št. 150 k. o. Krize: p. št. 514/1 sadni vrt.	3.136 „

Prodajalec si pridržuje za odobrenje prodaje pravico pomisleka
14 dni po izvršeni dražbi. Natančnejši pogoji se zamorejo vpogledati
v pisarni podpisanega sodnega komisarja.

TRŽIČ, dne 9. maja 1922.

Notar kot sodni komisar:
dr. Fran Prizlan l. r.

AVTOMOBILI FIAT

glavno zastopništvo

O. Žužek, Ljubljana, Sodna ul. 11.
Tel. inter. 461.

Ima v zalogi nove avtomobile tvrdk „Avstro-Fiat“
in „Fiat-Turin“ po originalnih tovarniških cenah.

Modna trgovina

A. Šinkovic nasled. K. Soss
Ljubljana, Mestni trg 19.

**CENE ZNATNO
ZNIŽANE**

Perilo — Pletenine
Rokavice, nogavice
Bluze, spod. krila,
predpasniki
Svila l. t. d.

Trgovina z železnino

„pri Zlati lopati“
Erjavec & Turk
(prej Hammerschmidt)
Ljubljana, Valvazorjev trg 7
nasproti križevniški cerkvi.
Zaloga cementa in karbida.

Smrekovega lesa

večjo množino, lepi suhi čoki, se takoj
odda, tako tudi 7 vagonov provostnih
borovih desk. L. Z. Hotel Slon.
3420

Iščem

samostojnega fotografskega po-
močnika radi privatne instrukcije.
Informacije: Narodni dom, šola Univer-
zital.

Radi družinskih razmer prodam, ev.
oddam tudi v najem

leseno barako

v kateri se nahaja trgovina z mešanim
blagom v velikem industrijskem kraju
v Sloveniji. — Prodajam event. oddam
v najem z vsem inventarjem in parcelo,
ki meri ca. 400 m² vred, na kateri se
postavi lahko nova hiša. Ponudbe pod
„Ugodna prilika“, pošto ležeče Raj-
henburg.

500 razglednic kinoigravev
se prodajo po zelo nizki ceni. Ponudbe
na poštini predal 125, Ljubljana, glavna
pošta. 3338

Blagajničarka

ki je v kavarniški stroki dobro izurjena
in ki ima dobra spričevala. se sprej-
me v kavarni „Zvezda“ v Ljub-
ljani. 3359

Prodasta se

dve moderni kolesi — znamka
„Tappet“, s priklonim vozom, 6 1/2 HP,
in znamka „Frera“, 4 1/2 HP, obe v do-
brem stanju. Vidita se lahko vsak dan
na Podrečju, tovarna furnirja pri Dom-
žalah. 3333

Korespondenta ali korespondentino

večnega hrvatskega event italijanskega
ali nemškega jezika, išče za takoj
tvrdka R. Forempoher i drug, Bakar.
Reflektanti naj pošljejo svoje ponudbe
s spričevall. 3032

Proda se hiša

na Vinici pri Črnomlju, zgrajena
z opoko leta 1913. Ima 6 sob, kuhinjo,
mizarstvo delavnico, verando, betonsko
klet in vodnjak, nanovo zgrajen čebel-
njak za 60 panjev čebel in lepo sobo.
Pri hiši je lep vrt za zelenjavo in 22
sadnih dreves z nekoliko trtami. Sedaj
je notri mizarstvo obrt in trgovina z le-
seno robo. Hiša je na prometnem kraju,
mimo katere gre cela Hrvatska. — Pri-
pravna je za vsako obrt. Več se izve
pri lastniku Rudolf Mikuliču na
Vinici. 3399

Godam stanovanje

s 3 ali 4 sobami, vsemi pritlikinami, na
lepem kraju mesta. Plača 500.000 za
deset let naprej. Ponudbe pod „Deset
let naprej 3371“ na uprav. Slovenskega
Naroda. 3371

AVTO

se prodaja za ca 50.000 Din, je znam-
ke „Avstro Daimler“ 24 PS. Lepa
lahka šest sedežna karoserija zelo do-
bra pnevmatika, 2 rezervni kolesi, „Spei-
chen“ vse v dobrem stanju. Naslov po-
ve uprav. Slov. Naroda. 3384

Ovratnike,
zapestnice,
srajce,
batist-bluze
kakor druge pral-
ne obleke pere in
svetlolika tovarna

Jos. Relch, Ljubljana.

Sprejemališče:
Selenburgova ulica št. 4.
Podružnice:
Maribor, Zagreb, Kočevje,
Novomesto.

Prva jugoslov. barvarija, krznarstvo in strojarstva

P. Semko, Ljubljana, Glince 230.
Sprejema lišče kože v barvo ka-
kor vsa v to stroko spadajoča dela.
Delo prevzemam v trgovini čevljev
Gradišče št. 10.
Kupujem kože divjačine.

Šoferja

obenem sposobnega mehanika išče za
tovorni avto tvrdka R. Forempoher i
drug, Bakar. Samo vestni ponudniki naj
pošljejo ponudbe s spričevall. 3031

Klaviere
uglajane in popravljene
solidno in točno
ter gre tudi na
deželo.
Feliks Povše Ljubljana
Tržaška c. 45

Knjigovedja

več vseh oblik knjigovodstva, srednje-
šolac, zmožen korespondence in stroje-
pisa v vseh jezikih, želi premeniti
mesto takoj ali pozneje v trgovini, obrtu
ali denarnem zavodu. Gre tudi na de-
želo. — Ponudbe pod „Samostojen“ na
anončno d. u. b. Aloma Company, Ljub-
ljana, Kongresni trg 3. 3365

Najstarejša slovenska pleskarska in ličarska delavnica

IVAN BRICELJ, Dunajska c. 19,
se priporoča. Izvištev točna, cene
zmerne. 1001

Prva specialna trgovina z rokavicami in parfumi

nudi:
za birmo
bele rokavice
ter svilene
flor nogavice.
Pristni

EAU de COLOGNE „4711“
in Marija Farina šte. „4“
ustno vodo **ODOL**.
O. Bračko, Ljubljana.
Dunajska cesta šte. 12.

Gospodična

po možnosti otroška vrtnarica, se išče za takoj na Bled. Ponudbe
pod „Vrtnarica/3444“ na uprav. Slov. Naroda. 3444

Pneumatika

znamke „Pirelli“, vseh velikosti za automobile, motorje in kolesa
so vedno v zalogi. Postavim tudi franko Ljubljana po najnižji
ceni in vsako količino. Naroči naj se: Skladišče pneumatike Pirelli,
Postojna. 3213

Zdravilno kopališče Gleichenberg, Stajersko. - Postaja

FELDBACH - Sezona:
Maj — Oktober. Zdravi katere, naduho, emphysem, bolerni
srca itd. Izborni zdravilni pomočki, Dobra prehrana.
Slovita vrelca: Konstantinov in Emin. Pojasnila in prospekte daje
Kurkmission Gleichenberg. 2981

Ustanovljeno leta 1896. Ustanovljeno leta 1895.
Mednarodni transporti

Antonio Biancheri & Comp.

Centrala: Ponteba.
Podružnice: Postojna (Poštini predal 17), Villach (Poštini predal 51)
Agenture: Prestranek, Trbiž, Arnoldsteln.
— Odprema vsake vrste blaga. —
Specijalna odprema živil, žive in zmlane živine v katerikoli kraj.

Avstrijska tvrdka

nudi 140.000 kg popolnoma novih ozkotirnih tračnic 80m/m vi-
sokih in 112m/m širokih; promptna dobava. Cena izredno ugodna,
franko postaja v Nem. Avstriji ali franko Ljubljana. Interesentom,
ki pošljejo svoje cenj. naslove na pošto ležeče Ljubljana pod:
„Tračnice 140“ se naznanijo takoj natančnejši pogoji. 3344

20 klavirjev pianinov in Förster, Bösendorfer, Heitzman itd. na izbore pri tvrdki

ALFONZ BREZNIK
bivši učitelj Glas-
bene Matice Ljubljana, Kongresni trg 13.

Prodaja tudi na obroke. — Največja tvrdka in izposojevalnica v Jugoslaviji. —
Velikanska zaloga violon, vsega glasb. orodja, strun (engros detali) in muzikali

la Portland cement

dalmatinski proizvod na vagonu pri t. R. Forempoherl
drug, Bakar.

Telefon 14. Brzjavlj: Forempoher.

Kr. zemaljsko lječilište Topusko,

sezona od 1. svibnja do 30. rujna.

ndikacije: Reumatične i ine upale zglobova i mišićja, ulozi, neuralgije, nav-
lastito ischias i ženske bolesti.
Blatne i bistre kupke, masaža i Zanderova dvorana.
Radioaktivitet vrela u velikom stepenu znanstveno dokazan.
Temperatura vode 50° C.
Zgrade i stanovi prošireni i temeljito preuredjeni. Sagradjen novi veliki pučil
dom za preko 200 osoba.
Ugodno blago podneblje.
Željeznička stanica pruge Karlovac — Caprag, pošta, brzjav, telefon i javna lje-
karna.
Krasne šetnje, koncerti, tombola, vojnička glazba.
Radi navale gostiju potrebno je za lipanj, srpanj i kolovoz sobe unapred naru-
šiti.
Prospekte i nužne upute daje bezplatno

Ravnateljstvo kr. zemaljskog lječilišta.

Kraljeva poroka

se bo vršila 1. junija 1922. Zato svečanost je izdelala naša tvornica umetniški relief
kralja in kraljice, ki je lep okras vsaki hiši. Relief služi kot spomin na kraljevo po-
roko in naj ne manjka v nobeni družini. Cena je primerno nizka. Relief je imitacija
kovin v raznih nijansah: ovalnost, izdelan kot nadstavek za na omare; pripraven pa
je tudi za obešanje na steno, zakar je napravljena zlato-rumena vrvice in sredi vrvice
(vrhu) jugoslovansko-romunska pentlja kot simbol veze (poroke).

Ta krasno in umetniško izdelan relief se dobi od 20. maja dalje v vseh boljših
galanterijskih trgovinah Jugoslavije.

(Naročili so ga tudi romunski trgovci v velikem številu).

ŽIVEL NJ. VEL. KRALJ IN NJEGOVA NEVESTA!

** P. n. trgovce opozarjamo na današnji članek pod dnevnimi vestmi.

Oblačilnica za Slovenijo r. z. z o. z. v Ljubljani.

Zadružna centrala za manufakturo
en, gros en detail.

!-! Zgolj prvovrstni češki in angleški izdelki. !-!

Skladišče v „Kresiji“, Lingarjeva ulica 1, prvo
nadstropje. —
Prodajalna na drobno v Stritarjevi ulici št. 5. —
Podružnica v Somboru (Bačka), Aleksandrova
ulica št. 11.

Vpoštevatje pri nakupih!

Združeni stavbeniki, Ljubljana.

Poštni predal št. 70, telefon št. 103, 180, 256, 447, 527.

Projektiranje in izvrševanje vsakovrstnih zgradb do največjega obsega. Na razpolago prvovrstni strokovnjaki in praktiki. Bogata oprema z gradbenim inventarjem.

Specijalisti za železobetonske konstrukcije.

Služkinja

ki je vajena sobnih del, se sprejme takoj proti dobri plači. Oglasiti se je osebno. Sprejme se tudi perica. Kje pove uprava Slov. Naroda. 3328

Lokal

na prometnem kraju iščem proti dobri nagradi. — Ponudbe pod 100.000 poštno ležeče, Ljubljana, Glavna pošta. 3337

Došla

večja množina plaščev in zračnic za dvokolesa, guma za otroške vozičke in nova dvokolesa. Velika zaloga otroških vozičkov raznih modelov in šivalnih strojev. Cene na zahtevo. Pri Batjelu, Ljubljana, Karlovska cesta 4, Stari trg 28. 3261

G. F. Jurasek
uglaševalec glasovirjev
v Ljubljani
Wellova 12.

Izvršujem uglaševanja ter popravila glasovirjev in harmonijev specialno strokovno, točno in ceno.

Stavbena parcela

na Bledu, 8 min. od jezera, miren prostor, krasen razgled, se prodaja. Naslov v upravi Slov. Naroda. 3399

3-tonski tovorni avto

znamke „Praga“, v brezhibnem stanju, na prodaj. Vpraša se: dr. Croatia, Gosposvetska cesta, št. 2/II. 3388

Prvovrstna PUCH-KOLESA

pnevmatike in vse potrebščine kupite najceneje pri tvrdki
IGN. VOK. Specialna trgovina šivalnih strojev in koles
Ljubljana, Sodna ul. št. 7.

Prodaja na primerna odplačila!

Amerikanska tvrdka

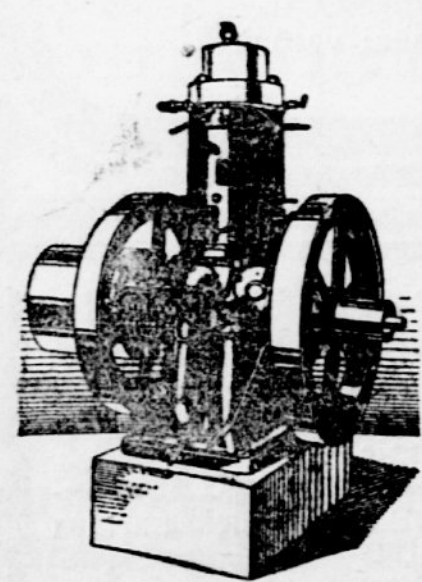
„SINGER“ šivalni stroji

Bourne & Co, New York

je razširila svoje delovanje v državi SHS ter je v stanju prevzemati vse v to spadajoče posle kakor: urejanje tvornic s specialnimi „Singer“ šivalnimi stroji vseh vrst z električnim pogonom; poleg tega ima v zalogi vse vrste strojev za obrt in industrijo kakor tudi za rodbinsko porabo.

Podružnice: Ljubljana, Selenburgova ulica 3 in v vseh večjih krajih države SHS.

Mehanična delavnica za popravila povečana.

Motorji na bencin ali bencol

za kmetovalce, obrtnike ter industrijo, prvovrstno saksonsko blago, se dobi edino le pri „Triglav“ d. z. o. z. Ljubljana, Krekov trg 10. 3401

Jugoslovanska banka d. d.

Deln. glavn. K 200.000.000 — Centrala v Osijeku. Rezerve K 50.000.000

Menjalnica v Ljubljani, Kolodvorska ulica št. 26.

Rupuje in prodaja devize in valute najkulantnejše. Obrestule vloge na hranilno knjižico in na tekoči račun po najvišji obrestni meri.

Kavarniška kuharica

prvovrstna moč se sprejme. Pismene ponudbe z navedbo dosedanjega poslovanja in zahteva plače je nasloviti pod „Kavarniška kuharica/3318“ na uprav. Slov. Naroda. 3318

Na prodaj

2 hiši v sredini mesta Črnomelj. Poleg hiš so vsa potrebna gospodarska poslopja, stelniki, njive, vinogradi z zidanicami. Vse v dobrem stanju. Vprašanja in ponudbe naslovite na: Josip Scherlinger, Črnomelj 12. 3359

kava

Prava turška električno pražena in mleta
zajamčeno popolnoma čista in odlikovana z zlato kolajno, se dobi vsak dan sveža najceneje samo pri tvrdki Jovo R. Jovanović, Tuzla (Bosna). Razpošiljam v poštnih zavetkih od 5 kg naprej po povzetju. 3408

Lepo posestvo

13 oralov na prodaj; leži pri Ortenku blizu farne cerkve in šole, 6 oralov lep gozd za sekanje, 7 oralov njiv, travnike, sadni vrt hiša hlevi itd. Naslov pove Karol Breznik, Celje, Dolgo polje 1.

Elegantna vila

v Ljubljani s parkom in vsem komfortom v najlepšem delu mesta Erjavčeva cesta št. 14, je na prodaj. Posredovalci izključeni. Vprašati je pri notarju Galletu, Kralja Petra trg 2. 3451

Naznanilo!

P. n. slavnemu občinstvu ter izletnikom soteske „Vintgarja“ naznanjamo, da smo pretečeni teden otvorili restavracijo kjer bomo nudili gostom gorka in mrzla jedila ter izborna pijača. Na razpolago je tudi več hotelskih sob za prenošišče in za stalno bivanje. Skušali bomo cenjenim gostom in izletnikom v vseh po drobnostih kar najbolj ugoditi ter se za mnogobrojni poset najtopleje priporočamo.

Restavracija „Vintgar“.

V trgovini O. Bernatović

Mestni trg 5

se dobe še po jako nizki ceni:

moške obleke	od 160 Din naprej
raglani	od 250 Din naprej
moške hlače	od 80 Din naprej
damski plašči	od 150 Din naprej
damski kostumi	od 180 Din naprej
damske modne obleke	od 200 Din naprej
damska krila	od 60 Din naprej
in bluze	od 30 Din naprej

Spomladne novosti vedno v zalogi.

CEMENTNE

STREŠNA OPEKA

ZIDNO KAMENJE

„AMBI“

„PAX“

strojem za strešno opeko strojem za zidno kamenje. Ti stroji delajo v vseh državah celega sveta a prednačijo vsem sličnim strojem radi njihove esobite konstrukcije.

Opeka je po dobroti enaka vsakemu dovoznemu blagu je ceno in se more proizvajati na vsakem stavbišču, prihranitev dovoznih stroškov.

— Oletiti in poseti inženjerja brezplačno. —

FERRUM d. d. Zagreb, Mazuraničev trg 5.

KOLESA.

avtomobili, deli in oprema, pnevmatika

najceneje na drobno na debelo

J. GOREC

Ljubljana, Gosposvetska o. 14. Garaža. Delavnica.

Največji davki

katere plačate Vam nastanejo, ako ne gledate na to, kje nakupujete, izgubite denar in imate poleg tega večkrat še sitnosti. Poskusite enkrat z ilustriranim katalogom tvrdke H. Suttner, (imetnik Henri Malre), Ljubljana št. 3. Ta Vam svetuje resnično dobre ure, specialne znamke „IKO“ iz lastne tvornice v Švici, kakor tudi druge dobre žepne ure, zapestne, svetilne in stenske ure, verižice, prstane, zapestnice, uhane, namizno orodje, kroma in brmska darila ter vso drugo zlatarino in srečarino. Pa tudi uporabne predmete kakor: škarije, nože, britve, lasesestrane in brivske stroje, steklorezce, doze za tobak, svavilne in smotke, nažigalce in denarnice kupite dobro in ceno pri tvrdki:

H. SUTTNER, (imetnik Henri Malre), Ljubljana št. 3.

Svileni klobuki čepice in slamniki

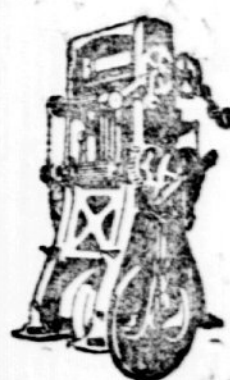
najnovejših oblik v veliki izbiri po znano nizki ceni.

Modni salon Stuchly - Maške

Židovska ulica št. 3.

Sprejemajo se vsakovrstna popravila. — Zlatni klobuki vedno v zalogi

industrijsko-električno podjetje inž. TURNSEK & Co. o Ljubljani, Sodna ulica št. 1 (podružnica v Mariboru, Aleksandrova cesta št. 44) priporoča veliko zalogo

elektromotorjev

v kmetijske in obrtne svrhe

ter dobavlja promptno

polnojarmenike

vseh velikosti.

2053

Nov vodnik bolnikom!

Spisal sem pisanje, ki v njem milijonom trpečih pokažem edino mogočo pot ozdravljenja. Ne stane ta vodnik nič pare in ga zastoj pošljem vsakemu, ki se čuti bolnega, slabotnega, obupanega in nevesnega. Moje pisanje je uspeh 50letnega mišljenja in študiranja, ima množino bogatih, praktičnih izkušenj in mnogo dokazov odličnih mož znanosti.

Kdor bi se rad rešil,

naj se ravna po mojih naukih, ki so pomagali že mnogim tisočim. Naj je že bolezen povzročila skrb, bridkost, napor, ali pa izvira trpljenje iz lahkomišelnosti in nezmernosti, vsem poitnim ljudem slabotne volje, ki težko delajo, pokažem znanstveno in prirodno pot, da se oproste živčnih bolezni, pomanjkanja spanja, nevoljnosti dela, telesne in duševne slabosti, trganja po udih, glavobola, motenja prebave in želodca in mnogo drugega trpljenja. Pišite še danes dopisnico in zahtevajte gratis in franko

mojega vodnika.

Napišite naslov:

E. PASTERNAK, BERLIN NO.

M. chaelkirchplatz 13, Abt. 3.